

PSE NUK PO FUNKSIONOJNË INSPEKTIMET ?

Të drejtat e punës

CENTER FOR POLICIES AND ADVOCACY
QENDRA PËR POLITIKA DHE AVOKIM

Autore: Rinore Rexha

Publikuar nga: Qendra për Politika dhe Avokim

www.qpa-rks.org

info@qpa-rks.org

+383 (0) 38 226 530

Data: Qershor 2022

Të drejtat e autorit © 2022. Qendra për Politika dhe Avokim. Të gjitha të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij publikimi nuk mund të riprodhohet, të ruhet në ndonjë sistem të ruajtjes së të dhënave apo të transmetohet, në asnjë formë apo mënyrë elektronike, mekanike, fotokopjuese, incizuese apo tjetër, pa pëlqimin paraprak me shkrim nga ana e botuesit.

Ky publikim është mbështetur nga Agjencia Suedeze e Bashkëpunimit Ndërkombëtar për Zhvillim (SIDA). Përgjegjësia për përmbajtjen e këtij publikimi i takon tërësisht autorëve/eve. SIDA nuk ndan domosdoshmërisht pikëpamjet dhe interpretimet e shprehura.

Tabela e përmbajtjes

Hyrje	3
Gjendja aktuale e kornizës legjislative	4
Ligji i Punës	4
LIGJI NR. 04/L-161 PËR SIGURINË DHE SHËNDETIN NË PUNË	5
E drejta e ankesës në lidhje me gjobën	6
LIGJI Nr. 05/L -062 PËR SIGURI NË PUNË NË VEPRIMTARINË MINERARE	7
LIGJI NR. 2002/9 PËR INSPEKTORATIN E PUNËS	7
Fushëveprimi i Ligjit për Inspektoratin e Punës	8
Institucionet Përgjegjëse në Fushën e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë	9
Ministria e Financave Punës dhe Transfereve	9
Inspektorati i Punës	10
Gjendja aktuale e IP-së	11
Këshilli Nacional për Siguri dhe Shëndet në Punë	15
Inspektorati i Minierave,	15
Organizmi i Inspektoratit të Minierave	16
Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë në veprimtarinë minerare	17
Mungesa e bashkëpunimit mes Inspektorateve	19
Harmonizimi i legjislacionit të sigurisë dhe shëndetit në punë me legjislacionin e BE-së	19
Rishikim i Planit Strategjik Zhvillimor për Inspektoratin e Punës (2017-2021)	21
Analizë krahasuese	25
Shqipëria	26
Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë	26
Korniza Legjislative	26
Korniza Institucionale	27
Kroacia	29
Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë	29
Korniza Legjislative	29
Korniza Institucionale	30
Slllovenia	32
Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë	32
Korniza legjislative	33
Korniza Institucionale	33
Maqedonia e veriut	35
Gjendja aktuale e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë	35
Korniza Legjislative	35
Korniza Institucionale	36
Serbi	37
Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë	37
Korniza Legjislative	38
Korniza Institucionale	38
Letoni	39
Korniza Legjislative	39
Korniza Institucionale	40
Rekomandime	44

Fusha e marrëdhënies së punës në Republikën e Kosovës konsiderohet si një nga fushat më pak të zhvilluara. Kjo fushë vazhdon të shoqërohet me probleme të cilat për shkak të mos menaxhimit të duhur rezultojnë të jenë të njëjta ndër vite. Mungesa e vazhdueshme e kapaciteteve si për hartimin e politikave ashtu edhe për implementimin e tyre si dhe ndryshimet e shpeshta të qeverive janë disa nga sfidat me të cilat përballet kjo fushë.

Inspektorati i Punës është organi i vetëm përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të kornizës legjislative në fushën e punës. Aktualisht janë 32 inspektorë aktiv, numër ky shumë i vogël për të monitoruar me sukses implementimin e legjislacionit të punës. Në vitin 2021 inspektorati i punës nuk arriti të inspektojë më shumë se 9 mijë subjekte, dhe si rezultat jashtë inspektimit mbetën rreth 96% e punonjësve.¹

Për më tepër, viti 2021 shënon numrin më të lartë të aksidenteve në vitet e fundit me 188² aksidente në vendin e punës, dhe me vetëm 281 gjoha të shqiptuara nga IP.³ Ky numër i lartë i të aksidentuarve tregon shkallën e ulët të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës. Po ashtu shkalla e vdekjeve në vendin e punës gjatë viteve ka shënuar rritje. Kështu, në vitin 2020 kishte 4.5 aksidente me fatalitet në vendin e punës për 100,000 të punësuar, krahasuar me vitin 2019 ku kjo shkallë ishte 2.8.

Ndryshimi i legjislacionit në fushën e punës si dhe sigurisë dhe shëndetit në punë është i domosdoshëm për të siguruar harmonizimin e tij me legjislacionin e Bashkimit Evropian, por edhe për të adresuar kolizionin me ligjet e tjera, mangësitë që kanë këto ligje si dhe rritjen e zbatimit të tyre. Për këtë qëllim, ka disa vite radhazi që është propozuar hartimi i projektligjit të punës si dhe atij të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, por që ende asnjëri nuk është miratuar.

Me anë të këtij dokumenti synohet të rishikohet korniza legjislative e punës si dhe puna e mekanizmave përgjegjës për këtë fushë, duke adresuar edhe rekomandime konkrete.

Për më tepër, në pjesën e fundit të këtij dokumenti, ofrohet analiza krahasuese e vendeve të rajonit dhe disa nga vendet e Evropës, e cila pasqyron kornizën legjislative dhe institucionale të fushës së punës në këto vende, për të ofruar mësim të nxjerra që mund të përmirësojnë fushën e punës në Kosovë.

¹ Inspektorati i Punës, (2021). Raporti i punës. Marrë nga: <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/RAPORTI-VJETOR-2021.pdf>

² Po aty

³ Po aty

Gjendja aktuale e kornizës legjislative

Korniza legjislative e punës në mënyrë direkte rregullohet nga këto ligje: Ligji i Punës, Ligji për Siguri dhe Shëndet në Punë, Ligji për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare, Ligji për Inspektoratin e Punë. Përveç këtyre ligjeve ekzistojnë edhe një numër i akteve nënligjore që e rregullojnë këtë fushë.

Ligji i Punës

Nën autoritetin e UNMIK–ut, marrëdhëniet e punës u rregulluan me Rregulloren 2001/27 për Ligjin Themelor të Punës, e cila përcaktonte marrëdhënien e punës si dhe institucionet përgjegjëse për mbikëqyrjen e kësaj rregulloreje.

Përpjekjet e vazhdueshme për miratimin e një projektligji të punës filluan që nga viti 2006, për t'u finalizuar në dhjetor të vitit 2010 me Ligjin Nr. 03/L–212 të Punës, i cili vazhdon të jetë në fuqi për më shumë se një dekadë, ndonëse që nga viti 2012 janë adresuar kërkesat për ndryshim si nga Komisioni Evropian⁴ ashtu edhe nga organizatat e punëdhënësve dhe punëmarrësve.⁵

Moszbatimi i ligjit nga ana e punëdhënësve, mangësitë ligjore, si dhe rëndësia e përafrimit të legjislacionit vendor me atë të BE–së janë faktorët kyç që dërguan në miratimin e një koncept dokumenti nga Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS)⁶ në qershor të vitit 2018.⁷ Opsioni i rekomanduar i këtij koncept dokumenti ishte miratimi i projektligjit të ri të punës.⁸ Si rrjedhojë, Projektligji i Punës ka qenë pjesë e programit legjislativ në çdo qeveri, mirëpo nuk arriti të miratohej.

Edhe në qeverisjen aktuale Kurti II, Ligji i Punës zuri vend në Programin Legjislativ të vitit 2021 me afat të miratimit deri në dhjetor të vitit 2021 mirëpo i njëjti nuk u miratua dhe kaloi në Programin Legjislativ të vitit 2022.⁹ Aktualisht, grupi punues i formuar nga Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve është në finalizim të Projektligjit të ri për Punës, i cili pritet të përfshijë Ligjin e Punës, Ligjin për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, Ligjin për Inspektoratin e Punës dhe Ligjin për Këshillin Ekonomik Social.

⁴ Komisioni Evropian, (2013). Raporti i Progresit për Kosovën. Marrë nga:

http://mei-ks.net/repository/docs/20170717114638_lfinal-alb_mie-kosovo_progress_report_2013_alb_2.pdf

⁵ Zyra e Kryeministrit, (2018). Koncept Dokumenti për Rregullimin e Fushës nga Marrëdhënia e Punës. Marrë nga:

<https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/08/Koncept-Dokumenti-per-Rregullimin-e-Fushes-nga-Marredhenia-e-Punes.pdf>

⁶ Po aty

⁷ Qeveria e Republikës së Kosovës, (2018). Vendim Nr. 06/53. Marrë nga:

<https://kryeministri-ks.net/wp-content/uploads/2018/07/Vendimet-e-Mbledhjes-s%C3%AB-53-t%C3%AB-t%C3%AB-Qeveris%C3%AB-s%C3%AB-Republik%C3%ABs-s%C3%AB-Kosov%C3%ABs-2018.pdf>

⁸ Po aty

⁹ Zyra e Kryeministrit, (2021). Programi Legjislativ për vitin 2021. Marrë nga:

<https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/06/Programi-Legjislativ-per-Vitin-2021...pdf>

Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë

Me shfuqizimin e Ligjit Nr. 2003/19 për Siguri në Punë, mbrojtje të shëndetit të të punësuarve dhe ambientit të punës, në vitin 2013 u miratua Ligji Nr. 04/L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë¹⁰. Qëllimi i këtij ligji është që përmes përcaktimit të masave, të përmirësohet shkalla e sigurisë dhe shëndeti i të punësuarve në punë. Miratimi i këtij ligji konsiderohet progres për fushën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës. Mirëpo, me qëllim të transpozimit të plotë të Direktivës 89/391/KEE të Këshillit Evropian është paraparë nga MPMS (tani MFPT) ndryshimi dhe plotësimi i Ligjit aktual për Siguri dhe Shëndet në Punë.¹¹

LSSHAP aplikohet si në sektorin publik ashtu edhe në atë privat. Të vetmet institucione në të cilat nuk aplikohet ky ligj janë: Forcat e Sigurisë së Kosovës, Policia, Shërbimi i Zjarrfikësve dhe Shërbimet për Mbrojtje dhe Shpëtim.¹² Formulimi i kësaj dispozite lë të nënkuptojë se institucionet ndaj të cilave nuk zbatohet ky ligj janë të numëruara në mënyrë taksative, dhe si rrjedhojë, ndaj të gjitha institucioneve tjera ky ligj duhet të zbatohet. Mirëpo, me hyrjen në fuqi të Ligjit Nr. 05/L-062 për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare gjatë vitit 2016 si dhe të Ligjit Nr. 06/I-029 për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguri Bërthamore është shkaktuar konfuzitet në lidhje me fushëveprimtarinë e këtij ligji.

MPMS gjatë vitit 2019 hartoi koncept dokumentin për avancimin e legjisllacionit në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë i cili u miratua nga Qeveria me datë 23 nëntor 2020. Opsioni i rekomanduar i këtij Koncept Dokumenti është hartimi i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr.04/L-161 për sigurinë dhe shëndetin në punë. Mirëpo me rënien e qeverisë së asaj kohe u kthye në pikën zero. Ligji i ri për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, ndër të tjera, duhet të përcaktoj se i njëjti nuk zbatohet për sektorët, fushëveprimtaria e të cilave rregullohet me ligje të veçanta, pa i numëruar se cilët janë këta sektorë. Kjo do të shërbente që në të ardhmen, në rast të nxjerrjes së një ligji të veçantë, të mos paraqitet nevoja për ndryshimin e LSSHAP.

Për më tepër, me ndryshimin e ligjit ekzistues duhet ti kushtohet rëndësi harmonizimit të gjobave të përcaktuara me Ligjin për Kundërvajtje. LSSHAP përcakton gjobat për personat fizikë dhe juridikë të cilët nuk i zbatojnë dispozitat e këtij ligji. Tek personat fizik, ligji përcakton gjoba edhe për të punësuarit nga 100 deri në pesë mijë (5,000) euro, të cilat nuk janë në përputhje me Ligjin për Kundërvajtje. Kjo pasi që maksimumi i përcaktuar me Ligjin për Kundërvajtje për personat fizik është 2,000 euro, e kur merret parasysh paragrafi 6 i nenit 29 i këtij Ligji, kjo gjobë mund të shkojë në maksimumin prej 4,000 euro. Ndërsa, maksimumi prej 5,000 euro i përcaktuar me LSSHAP për të punësuarit e tejkalon maksimumin e lejuar nga Ligji për Kundërvajtje.¹³

¹⁰ Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, (2013). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8689>

¹¹ Programi Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit (PKZMSA) 2019 – 2023, (2019). Marrë nga: https://www.mei-ks.net/repository/docs/20190510083007_pkzmsa_2019-2023_final.pdf

¹² Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, (2013). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8689>

¹³ Po aty

Është me rëndësi të ceket se Ligji për Kundërvajtje është miratuar në shtator të vitit 2016, ndërsa ka hyrë në fuqi në janar të vitit 2017. Edhe pse neni 167 i këtij ligji në mënyrë eksplicite përcakton se të gjitha dispozitat për kundërvajtje që nuk janë në pajtim me këtë ligj duhet të harmonizohen brenda një (1) viti nga hyrja në fuqi e këtij ligji¹⁴, LSSH nuk është amendamentuar edhe pothuajse 5 vite pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, duke bërë që këto dispozita në lidhje me kundërvajtjet të jenë në kundërshtim me Ligjin për Kundërvajtje.

E drejta e ankesës në lidhje me gjobën

LSSH nuk e përcakton se kush është organi kompetent për shqiptimin e gjobës. E vetmja dispozitë që i referohet kësaj çështjeje është në nenin 24 të LSSH ku përcaktohet se mbikëqyrjen e Ligjit e bën Inspektorati i Punës.¹⁵ Kompetencën për shqiptim të gjobave nuk e kishte me asnjë dispozitë ligjore as Inspektorati i Punës me Ligjin Nr. 2002/9 për Inspektoratin e Punës. Megjithatë, në nenin 5 të Ligjit Nr. 03/L-017 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit për Inspektoratin e Punës, i është dhënë kompetencë ekskluzive inspektorit të punës që me vendim të shqiptoj gjoba. Në rast të ndryshimit të LSSH në të ardhmen, duhet që në mënyrë të qartë të specifikohet kompetenca e organit për shqiptimin e gjobës.

LSSH, gjithashtu nuk e përcakton as çështjen e ankesës ndaj gjobave të shqiptuara. Ndërsa, Ligji Nr. 2002/9 për Inspektoratin e Punës edhe pse nuk e përcaktonte kompetencën e inspektorit për të shqiptuar gjoba, megjithatë e përcakton në nenin 6 të drejtën e ankesës kundër vendimit të inspektorit të punës. Dispozita e nenit 6 të këtij ligji është e vetmja dispozitë që e rregullon procedurën sipas ankesës, pasi që kjo dispozitë nuk ka qenë subjekt i ndryshimit të Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit për Inspektoratin e Punës. Sipas kësaj dispozite, kundër vendimit të inspektorit të punës mund ti bëhet ankesë autoritetit të Inspektoratit të Punës. Kështu, edhe pse ky ligj e përcakton të drejtën e ankesës, kjo nuk është e mjaftueshëm pasi që nuk është e specifikuar se kush është organi i shkallës së dytë që do të vendos në lidhje me ankesën. Në mënyrë që të ruhet parimi i dyshkallshmërisë, është e nevojshme që në momentin e ndryshimit të Ligjit për Inspektoratin e Punës të përcaktohet se kush është organi i shkallës së dytë, kompetent për trajtimin e ankesave.

Megjithatë, edhe pse nuk ka bazë ligjore në praktikë përgjegjësia për shqyrtimin e ankesave kundër Inspektoratit të Punës i takon Kryeinspektorit të Punës, ku ky i fundit me vendim përcakton Komisionin për Shqyrtimin e Ankesave të përbërë nga tre (3) anëtarë. Shkelje tjetër paraqet fakti se mungesa e burimeve njerëzore brenda Inspektoratit të Punës rezulton që anëtarë të komisionit të jenë edhe ndonjë nga inspektorët aktiv në Inspektoratin e Punës.¹⁶

¹⁴ Po aty

¹⁵ Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, (2013). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8689>

¹⁶ Intervistë. Anonim.

Ligji për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare

Ky ligj u miratua në mars të vitit 2016 dhe ka veprimtari të kufizuar sepse dispozitat e tij shtrijnë fushëveprimin vetëm në sektorin minerar. Fushëveprimtaria e tij zbatohet për të gjitha aktivitetet që përfshijnë hulumtimin, shfrytëzimin ose pasurimin e lëndëve Minerale në Republikën e Kosovës.¹⁷

“Ky ligj përcakton parime të përgjithshme për parandalimin e rreziqeve në punë dhe mbrojtjen e shëndetit të punonjësve në sektorin minerar, detyrimet e punëdhënësit, të drejtat dhe detyrimet e punonjësve dhe personave përgjegjës për sigurinë në punë dhe shëndetin e punonjësve, si dhe vendosë standardet e domosdoshme për sigurinë në punë në aktivitetet minerare. Me këtë ligj synohet përmirësimi sistematik i sigurisë dhe shëndetit të punëtorëve në punë, parandalimi i lëndimeve në punë, sëmundjeve profesionale dhe sëmundjeve tjera që ndërlidhen me punën e sektorit minerar”.¹⁸

Institucionet shtetërore përgjegjëse për zbatimin e Ligjit për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare janë:

- **Ministria e Zhvillimit Ekonomik**, zhvillon politikat kombëtare në fushën e minierave dhe mineraleve.
- **Inspektorati i Minierave dhe Mineraleve**, siç u theksua më lartë, është institucion përgjegjës që kontrollon zbatimin e Ligjit Nr. 05/L-062 për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare.

Siç u theksua më lartë, fushëveprimtaria e këtij ligji nuk është e përjashtuar nga fushëveprimtaria e LSSH, e cila në praktikë shkakton sfidë në implementim pasi që nuk është e qartë nëse LSSH duhet të zbatohet edhe në këtë sektor.

Ligji për Inspektoriatin e Punës

Pas viteve të '90 fusha e inspektoratit të punës është rregulluar me Rregulloren 2001/27 e UNMIK-ut për Ligjin Themelor të Punës. Në vitin 2002 duke u mbështetur në rregulloren e lartë cekur hyri në fuqi Ligji Nr. 2002/9 për Inspektoratin e Punës. Me anë të këtij ligji përcaktohen detyrat dhe përgjegjësit e IP-së.

Deri më tani Ligji nuk pati ndonjë ndryshim thelbësor përveç faktit që në vitin 2008 u amendamentua me Ligjin Nr. 03/L-017 për "Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit për Inspektoratin e Punës Nr. 2002/9".¹⁹

¹⁷ Ligji për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare, (2016). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12324>

¹⁸ Po aty

¹⁹ Ligji për ndryshim dhe plotësimin e Ligjit për Inspektoratin e Punës, (2008). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2581>

Ndryshimet e bëra në këtë ligj, në thelb ishin vetëm ndryshime procedurale dhe jo rrënjësore. Mos-specifikimi i llojeve të inspektimit konsiderohet një ndër problemet kyçe për inspektoratin e punës, ngase duke përmbajtur zbrazëtira të thella juridike e shtynë inspektorin e punës të veprojë në bazë të praktikave të pashkruara.²⁰ Mos ndarja e llojit të inspektimit me anë të ligjit, ndër të tjera nënkupton se nuk dihet se cilit lloj të inspektimeve duhet dhënë prioritet. Konsiderojmë se inspektimet e rregullta, si dhe inspektimet me kërkesë të palës janë një ndër format që rezultojnë me inspektim real të gjendjes në vendin e punës, ngase punëdhënësi nuk do ketë mundësi të përgatitet paraprakisht.

Me ndryshimin e ligjit në vitin 2008 nuk kemi specifikim të kompetencave të Kryeinspektorit, të zëvendës kryeinspektorëve, nuk cekën kriteret profesionale për inspektorë të punës, nuk paracaktohen kushtet për pranimin dhe vlerësimin e inspektorëve, si dhe shumë zbrazëtira të tjera me të cilat ballafaqohet Inspektorati i Punës si mekanizmi i vetëm shtetëror për mbikëqyrjen e zbatimit të ligjeve dhe akteve nënligjore relevante që kanë të bëjnë me marrëdhëniet e punës si dhe me sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës.²¹

Projektligji për Inspektoratin e Punës ishte pjesë e Planit Legjislativ të Qeverive që nga viti 2017. Pas shumë përpjekjeve të vazhdueshme nga ana e MPMS-së, me datë 28 gusht 2020 nga Qeveria u aprovua Projektligji për Inspektoratin e Punës.²² Megjithatë, ky projektligj nuk arriti të miratohet në Parlament për shkak të qeverisjes jetëshkurtër.

Projektligji për Inspektoratin e Punës ishte pjesë edhe e Programit Legjislativ 2021, mirëpo u tërhoq gjatë muajit Tetor.²³

Për më tepër, ndryshimin e kornizës legjislative të Ligjit për Inspektoratin e Punës e konsideruan si shumë të rëndësishëm më shumë se gjysma e numrit aktual të inspektorëve/eve të punës të cilët morën pjesë në plotësimin e një pyetësori në lidhje me kornizën institucionale të fushës së sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.²⁴

Fushëveprimi i Ligjit për Inspektoratin e Punës

Neni 1 i Ligji Nr. 2002/9 për Inspektoratin e Punës përcakton fushëveprimin e Ligjit, i cili shtrihet në të gjitha vendet e punës, pavarësisht se cilat dispozita ligjore janë në fuqi e që kanë të bëjnë me kushtet e punës mbrojtjen në punë dhe ruajtjen e shëndetit të punëtorëve.

²⁰ Qendra për Politika dhe Avokim, (2020). Analiza e Projektligjit të Inspektoratit të Punës. Marrë nga: https://qpa-rks.org/wp-content/uploads/2020/11/LigjiperInspektorattePunes_Final-ALB.pdf

²¹ Po aty

²² Zyra e Kryeministrit, (2020). Vendim Nr. 05/28. Marrë nga:

<https://kryeministri-ks.net/wp-content/uploads/2020/08/Vendimet-nga-mbledhja-e-28-t%C3%AB-e-Qeveris%C3%AB.pdf>

²³ Zyra e Kryeministrit, (2021). Vendim Nr. 02/42 për ndryshimin dhe plotësimin e Programit Legjislativ të vitit 2021. Marrë nga: <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/10/Vendimet-e-Mbledhjes-se-42-te-te-Qeverise-se-Republikes-se-Kosoves.pdf>

²⁴ Pyetësor në lidhje me Kornizën Institucionale të fushës së sigurisë dhe shëndetit në punë.

Ky ligj nuk përmban përjashtimin e përcaktuar në nenin 2 paragrafi 3 të LSSH, i cili i përjashton nga fushëveprimi disa sektorë. Kjo do të thotë që Ligji për Inspektoratin e Punës zbatohet në të gjitha sektorët pa përjashtim, duke përfshirë edhe sektorët e përjashtuar nga LSSH, çka e bën të vështirë zbatimin e tij në këto sektorë. Megjithatë, sfidë më e madhe e zbatimit të këtij ligji është në sektorët në të cilët LSSH nuk zbatohet si dhe në sektorët të cilët nuk janë në mënyrë eksplicite të përjashtuara nga LSSH por që janë të rregulluara me ligje të veçanta. Konkretisht, këta sektorë përfshijnë veprimtaritë minerare si dhe veprimtaritë e rregulluara me Ligji Nr. 06/L-029 për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguri Bërthamore. Kjo pasi që përgjegjës për zbatimin e këtyre ligjeve janë institucione tjera e jo Inspektorati i Punës.

Kështu, në nenin 13.3.1 të Ligjit Nr. 05/L-062 për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare përcaktohet se Inspektorati i Minierave është i autorizuar që të përcaktojë masat e sigurisë në rast rreziku për jetën, shëndetin e njerëzve dhe ambientin e punës. Gjithashtu, neni 44 i Ligjit 06/L-029 për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguri Bërthamore i jep kompetencë Agjencisë së Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe për Siguri Bërthamore për të bërë inspektime në lidhje me sigurinë dhe shëndetin në punë në sektorët të cilët mbulohen nga ky Ligj. Për më tepër, të dy këto ligje i japin të drejtë Inspektoratit të Minierave dhe Agjencisë respektivisht, që të shqiptojnë gjoba për moszbatim të këtyre ligjeve. Kjo shkakton paqartësi në fushëveprimin e Ligjit për Inspektoratin e Punës, pasi që ky ligj nuk i përjashton këta sektorë nga fushëveprimi. Në rast të ndryshimit të Ligji për Inspektoratin e Punës, duhet të specifikohen sektorët në të cilët Inspektorati i Punës nuk ka kompetencë të inspektimit në lidhje me sigurinë dhe shëndetin në punë.

Institucionet Përgjegjëse në Fushën e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë

Akter kryesor në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë janë: Ministria e Financave Punës dhe Transfereve, Inspektorati i Punës, Inspektorati i Minierave dhe Këshilli Nacional për Siguri dhe Shëndet.

Ministria e Financave Punës dhe Transfereve

Në Ministrinë e Financave Punës dhe Transfereve (referuar si MFPT në vazhdim), vepron Departamenti i Punës dhe Punësimit, Divizioni i Marrëdhënieve të Punës, Dialogut Social, Shëndetit dhe Sigurisë në Punë i cili është përgjegjës për hartimin e politikave nga marrëdhënia e punës dhe sigurisë dhe shëndetit në punë. Gjithashtu, Ministria është përgjegjëse që në bashkëpunim me Inspektoratin e Punës të hartoj Programin Zhvillimor të Inspektoratit të Punës, ku vendosen objektiva specifike të cilat duhet realizuar brenda periudhave të caktuara.

Gjithashtu, me hartimin e politikave vendosen standarde adekuate në përputhje me ato ndërkombëtare të cilat ndikojnë pozitivisht në fushën e lartpërmendur. Standarde këto që kanë të bëjnë me përmirësimin e kushteve të punës, zvogëlimin e punësimit informal dhe fuqizimin e mekanizmave mbikëqyrës.

MFPT, me anë të hartimit të politikave, synon avancimin në fushën e marrëdhënies së punës, si dhe sigurisë dhe shëndetit në punë, në mënyrë që të arrihet përmbushja e obligimeve të cilat rrjedhin nga Marrëveshja e Stabilizim Asociimit.

Në divizionin e lartcekur me qëllim të përmbushjes së detyrave janë të punësuar katër (4) zyrtarë duke përfshirë këtu edhe Udhëheqësen e Divizionit. Konsiderohet se numri ideal për të përmbushur detyrat që i përkasin këtij divizioni do të ishte dhjetë (10) zyrtarë.²⁵

Kapacitetet e ulëta njerëzore në krahasim me detyrat dhe përgjegjësitë e divizionit përkatës nga njëra anë dhe ndryshimet e shpeshta të qeverive nga ana tjetër janë dy nga sfidat kyçe të cilat e vështirësojnë punën e këtij divizioni duke ndikuar drejtpërdrejt në objektivat afatshkurtër dhe afatgjatë.²⁶

Për më tepër, shkrirja e Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale në MFPT paraqet sfida të veçantë, pasi që ende nuk është i qartë funksionimi i brendshëm. Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve ende nuk ka miratuar rregulloren e re për organizimin e brendshëm, ku do të përfshinte edhe Departamentet dhe Divizionet e bartura nga MPMS. Duke qenë se që nga vitit 2019 ka hyrë në fuqi Ligji Nr. 06/L-113 për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura, është e nevojshme që të miratohet rregullorja e re e organizimit të brendshëm të MFPT. Për më tepër, Rregullorja (QKR) Nr. 01/2020 për Standardet e organizimit të Brendshëm, Sistematizimin e Vendeve të Punës dhe Bashkëpunimin në Institucionet e Administratës Shtetërore dhe Agjencitë e Pavarura, e cila rrjedh nga Ligji për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore, obligon të gjitha institucionet e administratës shtetërore që brenda gjashtë (6) muajve nga hyrja në fuqi e kësaj rregullore të nxjerrin rregulloret e reja për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës.²⁷ Edhe pse kjo rregullore ka hyrë në fuqi në prill të vitit 2019, MFPT ende nuk ka nxjerrë rregulloren e re.

Inspektorati i Punës

Inspektorati i Punës (referuar me IP në vazhdim) si organ ekzekutiv u themelua në vitin 2002, në përputhje me ligjin 2002/9 për Inspektoratin e Punës në Kosovë. Ky organ u themelua në kuadër të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale (në atë kohë, tani MFPT) si organ i pavarur i cili ka për detyrë mbikëqyrjen e zbatimit të kornizës legjislative në fushën e marrëdhënies së punës, sigurisë dhe shëndetit në punë.

IP shtrinë fushëveprimin e tij në të gjitha vendet e punës në tërë territorin e Kosovës, pavarësisht se cilat dispozita ligjore janë në fuqi që kanë të bëjnë me kushtet e punës, mbrojtjen në punë dhe ruajtjen e shëndetit të punëtorëve në përgjithësi.²⁸

²⁵ Ahmeti, Leunora. Ministria e Financave Punës dhe Transfereve. Intervistë.

²⁶ Po aty

²⁷ Rregullore (QRK) Nr. 01-2020 për Standardet e organizimit të Brendshëm, sistematizimin e vendeve të punës dhe bashkëpunimin në institucionet e administratës shtetërore dhe agjencitë e pavarura, (2020). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=27043>

²⁸ Ligji për Inspektoratin e Punës, (2002). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3252>

Autoriteti më i lartë është Kryeinspektori i Inspektoratit të Punës, i cili emërohet nga Qeveria e Republikës së Kosovës me propozim të Ministrit/es së Ministrisë së Financave Punës dhe Transfereve. Kandidati për Kryeinspektor duhet të ketë Diplomë Universitare, tetë (8) vite përvojë punë, pesë (5) vite përvojë pune menaxheriale.

Në anën tjetër, të gjitha pozitat në Inspektoratin e Punës rekrutohen duke u bazuar në Ligjin nr. 06/L-114 për Zyrtarët Publikë. Për pozitat tjera udhëheqëse siç është pozita e Udhëheqësit të Divizionet për Koordinim Rajonal, kërkohet Diplomë universitare nga fusha e shkencave juridike apo teknike, 5 vite përvojë pune profesionale. Ndërsa për pozitën Inspektor i Punës kërkohet diplomë universitare në fakultetin juridik ose shkenca teknike si dhe tre (3) vite përvojë pune profesionale.

Inspektorati i Punës për punën e tij harton dhe publikon raport të përgjithshëm vjetor. Që nga viti 2016 ku u funksionalizua faqja zyrtare e Inspektoratit të Punës, vetëm gjatë vitit 2017 dhe 2018 IP publikoj raport për tre (3) mujorshin e parë të vitit, ndërsa më tutje raportimi ishte vjetor dhe për më tepër gjatë vitit 2019 në faqen zyrtare të IP-së nuk figuron fare raporti vjetor.

Gjithashtu, raportet vjetore deri në vitin 2020 përmbanin vetëm të dhëna statistikore, ku vlen të përmendet se çdo vit ka pasur mospërputhje në statistikën e publikuar. Raporti vjetor i publikuar për vitin 2020 ishte më përmbajtësorë në krahasim me raportet e mëparshme.

Sa i përket matjes së performancës, IP që nga viti 2020 nuk ka themeluar grupin punës për hartimin e planit të performancës, edhe përkundër obligimit të përcaktuar me rregulloren nr. 03/2020 për performancën e agjencive, i cili do të përdorej nga MFPT për të matur performancën e IP-së gjatë një viti.²⁹

Njësoj sikurse tek MFPT, edhe Inspektorati i Punës duhet që sa më parë të nxjerr rregulloren e re për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës, në mënyrë që strukturat e brendshme të jenë në përputhje me Ligjin për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura.

Gjendja aktuale e IP-së

Inspektorati i Punës udhëhiqet nga Kryeinspektori i Inspektoratit të Punës. Zyra e Kryeinspektorit përbëhet nga: Kryeinspektori i Punës; Zëvendës Kryeinspektori i Punës për Marrëdhënie në Punë; Zëvendës Kryeinspektori i Punës për Siguri në Punë; Zëvendës Kryeinspektori i Punës për Shëndet në Punë; dhe Personeli mbështetës.³⁰

Konform respektimit hierarkik, kryeinspektori i raporton në mënyrë direkte Ministrin të Financave Punës dhe Transfereve ndërsa zëvendës kryeinspektorët i raportojnë kryeinspektorit.

Ligji nuk përcakton numrin e inspektorëve në IP, ndërsa aktualisht janë vetëm 32 inspektorë aktiv, prej tyre vetëm 5 janë gra. Përfshirjen e grave inspektore në IP 58% e inspektorëve aktivë e konsiderojnë si shumë të rëndësishme, 33% si të rëndësishëm dhe pjesa tjetër

²⁹Rregullorja (QRK) Nr. 03/2020 për Performancën e Agjencive, (2020). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=27050>

³⁰Rregullore (QRK) Nr. 15/2015 për Organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës në Inspektoratin e Punës, (2015). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=11275>

përfshirjen e gruas inspektore në IP e konsiderojnë si pak të rëndësishme.³¹

Sa i përket pjesës së organizimit të brendshëm, puna në Inspektoratin e Punës është e ndarë në departamente dhe divizione të veçanta; si:

1. Departamenti për Politika, Planifikim dhe Çështje ligjore;
2. Departamenti i Financave dhe Shërbimeve të Përgjithshme;
  - 2.1 Divizioni për Burime Njerëzore;
  - 2.2 Divizioni për Buxhet dhe Financa;
  - 2.3 Divizioni për TI dhe Shërbime Logjistike.
3. Divizioni i Prokurimit.

Puna në IP është e ndarë edhe në divizione rajonale, si vijon:

1. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Prishtinës;
2. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Mitrovicës;
3. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Pejës;
4. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Gjakovës;
5. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Prizrenit;
6. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Ferizajt;
7. Divizioni i Koordinimit në Rajonin e Gjilanit.

Vlen të theksohet se inspektorët në IP nuk janë të profilizuar për fushat përkatëse të sigurisë dhe shëndetit në punë si dhe në marrëdhënien juridike të punës. Kjo bën që inspektorët që janë me profesion juristë të inspektojnë përveç fushës së marrëdhënies së punës, edhe fushën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, dhe anasjelltas, inspektorët me profesion inxhinierë të inspektojnë fushën e marrëdhënies së punës.

Sfidat e Inspektoratit të Punës për mbikëqyrjen e zbatimit të Kornizës Legjislative të Punësimit

Zbatimi i ulët i kornizës legjislative të punës në vendin tonë tashmë është evident. Në një raport të publikuar nga Iniciativa Kosovare për Stabilitet (IKS) për "Monitorimin e Zbatimit të Ligjit të Punës në Kosovë" ku u anketuan katërqind (400) kompani të sektorit privat me shtrirje në tërë Kosovën, del se:

- Paraja e gatshme vazhdon të jetë formë e pagesës për 34% të punëtorëve;
- 52,4% e bizneseve aplikojnë kontrata me afat të kufizuar;
- 26% të punëtorëve nuk u lejohet e drejta për pushim vjetor me pagesë;
- Pushimi i lehonisë nuk aplikohet për 45% të grave, ndërsa 31% e grave nuk e shfrytëzojnë këtë të drejtë me vetëdëshirë;
- 56% e punëtorëve punojnë jashtë orarit të punës,
- 83% e bizneseve kërkojnë nga punëtorët që të punojnë së paku një ditë gjatë fundjavës.
- 53% e bizneseve nuk kanë person përgjegjës për sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës.³²

³¹ Pyetësor në lidhje me Kornizën Institucionale të fushës së Sigurisë dhe Shëndetit në Vendin e Punës.

³² Iniciativa Kosovare për Stabilitet. (2021). Raporti i Monitorimit të Zbatimit të Ligjit të Punës në Kosovë. Marrë nga: <https://iksweb.org/wp-content/uploads/2022/01/Microsoft-Word-Monitorimi-i-bizneseve-Final.docx.pdf>

Nga ana tjetër, Inspektorati i Punës si organi i vetëm brenda pushtetit ekzekutiv përgjegjës për monitorimin e zbatimit të legjislacionit në fushën e marrëdhënieve të punës si dhe sigurisë e shëndetit në punë, has në mungesën e kushteve elementare që ndikojnë në mos përmirësimin e zbatimit të kornizës legjislative.

Në kushtet bazë hyn mungesa e burimeve njerëzore të IP-së, dhe mungesa e kushteve teknike.

Nëse shikohet numri aktual i inspektorëve në raport me numrin e të punësuarëve i bie që është një (1) inspektor për mbi (dhjetë mijë) 10.000 të punësuar, numër ky i pamjaftueshëm për arritjen e objektivave që ka ky institucion, që është inspektimi në vendet e punës dhe ofrimi i këshillave për të gjithë punonjësit dhe punëdhënësit së paku një herë në vit. Rritja e numrit të inspektorëve është rekomanduar edhe nga Komisioni Evropian përmes raporteve vjetore që ky i fundit përpilon për Kosovën. Përkundër kësaj Inspektorati i Punës, në praktikë vitet e fundit është ballafaquar me një rënie të dukshme të numrit të inspektorëve, gjë që ka ndikuar në mos-efikasitetin e punës të këtij organi si dhe në shkallën e ulët të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës përgjithësi.

Numri i inspektorëve ndër vite							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
50	60	50	52		56	33	32

Kushtet e vështira teknike me të cilat vepron inspektorati i punës, paga e ulët në krahasim me detyrat dhe përgjegjësitë, vëllimi i lartë i punës për një inspektor, menaxhimi i dobët, gjithashtu pensionimi i disa inspektorëve, numër ky i cili nuk u plotësua me inspektorë të rinj janë ndër arsye kryesore që çuan në uljen e numrit të inspektorëve.

Tabela e mëposhtme parqet numrin e bizneseve aktive të ndara në rajone, numrin e inspektorëve aktivë në Inspektoratin e Punës sipas rajoneve si dhe numrin e bizneseve për një (1) inspektor.

	Rajoni i Prishtinës	Rajoni i Mitrovicës	Rajoni i Pejës	Rajoni i Gjakovës	Rajoni i Prizrenit	Rajoni i Ferizajit	Rajoni i Gjilanit
Numri i bizneseve aktive	64,836	14,589	13,289	14,444	17,508	17,645	17,966

Numri i Inspektorëve në Inspektoratin e Punës	13	6	3	3	4	5	5
Nr. i bizneseve për një (1) inspektor	4987	2432	4430	4815	4377	3529	3593

Për më tepër, numri i vogël i inspektorëve ndikon që në rajonin e Pejës dhe Gjakovës në shumicën e inspektimeve të marrë pjesë vetëm një (1) inspektor³³ dhe ky fakt e vë në diskutim objektivitetin gjatë procesit të inspektimit. Ndërsa në pyetjen drejtuar të gjithë inspektorëve të rajoneve përkatëse, se sa inspektorë preferohet të marrin pjesë në një inspektim, 70% prej tyre u përgjigjen se duhet të jenë dy (2) inspektorë.³⁴

Rëndësia e rritjes së numrit të inspektorëve është evidente, si objektiv është përcaktuar edhe në programin e qeverisjes aktuale³⁵. Për më tepër, kryeministri aktual gjatë fushatës zgjedhore ka premtuar pesëfishimin e numrit të inspektorëve të punës.³⁶

Rritjen e numrit të inspektorëve e konsiderojnë si shumë të rëndësishme mbi 90% e numrit aktual të inspektorëve si dhe mbi 95% e tyre konsiderojnë se rritja e numrit të inspektorëve do të nënkuptonte rritje të numrit të inspektimeve dhe rritje të cilësisë në punë të IP-së në përgjithësi.³⁷

Për më tepër, 41.94% e inspektorëve aktiv të punës konsiderojnë se numri ideal i inspektorëve do ishte mbi 150, 38.71% vlerësojnë se duhet të jenë 100-150 inspektorë, 16.13% vlerësojnë se duhet të jenë 80-100 inspektorë, si dhe 3.23% vlerësojnë se duhet të jenë 60-80.³⁸

Ndër të tjera edhe rritja e numrit të stafit administrativ u pa si shumë e rëndësishme nga mbi 95% e inspektorëve aktual në IP³⁹, kjo për arsye se aktualisht punët administrative mbulohen nga inspektorët e punës, gjë që i privon ata nga realizimi i më shumë inspektimeve.

³³Pyetësor në lidhje me Kornizën Institucionale të fushë së Sigurisë dhe Shëndetit në Vendin e Punës.

³⁴Po aty

³⁵Programi i Qeverisë së Kosovës 2021-2025, (2021). Marrë nga:<https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2021/05/Programi-i-Qeverise-se-Kosoves-2021-2025.pdf>

³⁶Antigona Isufi. 04/02/2021. Albin Kurti: Do të pesëfishojmë inspektorët. Kallxo. Marrë nga: <https://kallxo.com/lajm/albin-kurti-do-te-pesefishojme-inspektorët/>

³⁷Pyetësor në lidhje me Kornizën Institucionale të fushë së Sigurisë dhe Shëndetit në Vendin e Punës.

³⁸Po aty

³⁹Po aty

Vlen të theksohet se Inspektorati Punës ende nuk ka përmbushur edhe rekomandimet e Auditorit të Brendshëm për Trupën Ekzekutive të Inspektoratit të Punës të vitit 2020 si dhe 2021, ku është kërkuar caktimi me akt emërimi i një zyrtari të shërbimeve logjistike. Kjo për arsye të "shpenzimeve shumë të larta të derivateve të naftës pa arsyetim me kilometrat e kaluara, përdorimi i automjeteve zyrtare jo në përputhje me kriteret dhe shpenzimi i parasë publike i pa arsyetuar me dëshmi të mjaftueshme".⁴⁰

Nga ana tjetër, përveç kapaciteteve të ulëta profesionale, është evidente mungesa e kushteve teknike në kuadër të IP-së, kushtet ndryshojnë nga rajoni në rajon, por thelbi mbetet i njëjtë. Me përjashtim të Rajonit të Prishtinës i cili ka një kompani të kontraktuar për mirëmbajtjen e zyrave, inspektorët e rajoneve të tjera merren edhe me mirëmbajtjen.

Rrjedhimisht të gjithë inspektorët (gjithsej 32 që morën pjesë në plotësimin e pyetësorit) e vlerësuan si shumë të rëndësishëm avancimin e kapaciteteve teknike me të cilat operon Inspektorati i Punës.⁴¹

Vlen të theksohet se brenda inspektoratit të punës mungon edhe bashkëpunimi i mirëfilltë kolegjial, ku 75% e numrit të inspektorëve aktual e konsiderojnë si sfidë kryesore me të cilën ballafaqohen mungesën e bashkëpunimit të duhur brenda inspektoratit të punës.⁴²

Këshilli Nacional për Siguri dhe Shëndet në Punë

Këshilli Nacional për Siguri dhe Shëndet në Punë (referuar si KNSSHP në vazhdim), për bazë ligjore ka nenin 4 të LSSH.⁴³ KNSSHP-ja është themeluar në vitin 2016 nga Qeveria e Republikës së Kosovës.

KNSSHP, përcjellë në mënyrë të vazhdueshme gjendjen e sigurisë dhe shëndetit në punë të të punësuarve, harton politika për përmirësimin e nivelit të sigurisë dhe shëndetit në punë si dhe i propozon Qeverisë rekomandime. Përbëhet nga 11 (njëmbëdhjetë) anëtarë, 3 (tre) përfaqësues të Qeverisë, 2 (dy) përfaqësues të punëdhënësve, 2 (dy) përfaqësues të punëtorëve, 2 (dy) ekspertë nga fusha e sigurisë dhe shëndetit në punë, 1 (një) ekspert i mjekësisë së punës dhe 1 (një) ekspert ad-hoc, varësisht nga natyra e çështjes.⁴⁴

Bashkëpunimi i KNSSHP dhe MFPT, shihet si shumë i nevojshëm me qëllim që të shkëmbejnë informacione konkrete mbi gjendjen aktuale të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.

Inspektorati i Minierave,

Inspektorati i Minierave, (referuar me IM në vazhdim) fillimisht kishte bazë ligjore Rregulloren e UNMIK-ut 2005/2 mbi Themelimin e Komisionit të Pavarur për Minierat dhe Mineralet në

⁴⁰ Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, (2020). Raporti Final i Auditimit për Inspektoratin e Punës, (2020). Të hyrat, Divizioni i Logjistikës dhe Infrastrukturës.

⁴¹ Pyetësor në lidhje me Kornizën Institucionale të fushës së Sigurisë dhe Shëndetit në Vendin e Punës.

⁴² Po aty

⁴³ Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, (2013). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=8689>

⁴⁴ Po aty

Kosovë, pastaj Ligjin Nr. 03/L-081 për ndryshimin e Rregullores së UNMIK-ut 2005/2 mbi themelimin e Komisionit të Pavarur për Minierat dhe Mineralet në Kosovë të vitit 2008, dhe krejt në fund Ligjin Nr. 03/L-163 për Miniera dhe Mineralet me të cilin u shfuqizuan të gjitha rregulloret dhe ligjet paraprahe.

Inspektorati i Minierave është institucion përgjegjës për kontrollimin e zbatimit të Ligjit Nr. 05/L-062 për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare. Vepron si departament në kuadër të Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale (referuar si KPMM në vazhdim), si dhe ushtron funksionet dhe kompetencat në pajtim me Ligjin për Miniera dhe Minerale.

Specifikisht, Inspektorati i Minierave është përgjegjës për inspektimin e aktiviteteve të hulumtimit, shfrytëzimit dhe aktivitetet e veçanta të cilitdo person për të konstatuar nëse personi i cili ushtron këto aktivitete posedon licencë ose leje të dhënë nga KPMM-ja dhe për të konstatuar nëse aktivitetet janë duke u ushtruar në përputhje me licencë ose leje përkatëse dhe rregulloret zbatuese të sigurisë dhe mjedisore të nxjerra nga Ministria në përputhje me ligjin e minierave.⁴⁵

Organizmi i Inspektoratit të Minierave

IM udhëhiqet nga Kryeinspektori, i cili emërohet nga qeveria me një mandat pesë (5) vjeçar.

Në IM janë të punësuar gjithsej njëzet e tre (23) inspektorë/e dhe dy zyrtare për çështje administrative. Sipas pozitës dhjetë (10) inspektorë të xehetarisë (duke mos përfshi kryeinspektorin), pesë (5) inspektorë gjeolog dhe një (1) inspektore gjeologe, katër (4) inspektorë elektro makineri, një (1) inspektore për kontroll kualiteti.⁴⁶

Më tutje inspektorët për punën e tyre raportojnë tek Kryeinspektori.

Inspektorati i Minierave, mbikëqyrë gjithë territorin e Republikës së Kosovës, të ndarë në rajone, si vijon:

- Rajoni i Prishtinës;
- Rajoni i Prizrenit;
- Rajoni i Pejës;
- Rajoni i Gjilanit;
- Rajoni i Mitrovicës.

Konsiderohet se shtimi i tre rajoneve të tjera është i nevojshëm për të mbuluar sa më mirë punën e sigurisë në veprimtarinë minerare, po ashtu konsiderohet e nevojshme rritja e numrit të inspektorëve të minierave edhe për gjashtë (6) inspektorë.⁴⁷

⁴⁵Ligji për Minierat dhe Mineralet, (2010). Marrë nga: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2702>

⁴⁶Gashi, Jahir. Inspektorati i Minierave. Intervistë.

⁴⁷Gashi, Jahir. Inspektorati i Minierave. Intervistë.

IM, monitoron në mënyrë të pavarur këto aktivitete:

- "Hulumtimin, shfrytëzimin dhe aktivitetet e veçanta të resurseve minerale në Republikën e Kosovës;
- Vlerësimin e mineraleve të shfrytëzuara nga minierat dhe guroret për kalkulimin e Rentës Minerare;
- Zbatimin e masave të sigurisë e mbrojtjes në punë;
- Zbatimin e standardeve ndërkombëtare për veprimtarinë minerare;
- Inspektimet e lëndimeve me fatalitet (vdekjeprurëse) dhe lëndimeve të rënda, si dhe dëmet mjedisore ose dëmtimi i pronës dhe masat të cilat është e nevojshme të ndërmerren;
- Inspektimet e fushave paraminuese për minim masiv të përgatitura sipas projektit të shfrytëzimit, për të konstatuar përputhshmërinë e parametrave teknik në aplikim;
- Inspektimet e minimin dhe marrja e masave për minim të sigurt duke i zbatuar të gjitha masat e sigurisë dhe rregullat e parapara për minim masiv;
- Lëshimi i lejeve për transfer të eksplozivit nga depot kryesore të eksplozivit të minierave nëntokësore dhe mirëmbajtja e shënimeve për gjendjen e sasisë së eksplozivit;
- Inspektimet e rregullta në minierat nëntokësore dhe sipërfaqësore dhe objektet për përpunimin e pasurimin e lëndës së parë minerale;
- Inspektimet e rregullta vjetore të ndërmarrjeve të licencuara sipas UA.Nr.02/2016 (për mbikëqyrjen dhe inspektimin e bartësve të licencave që ushtrojnë aktivitetet minierar);
- Ndërprerja e aktiviteteve minerare nëse këto aktivitete nuk kryhen në pajtim me ligjet, rregulloret, dispozitat ligjore, standardet dhe normativet teknike;
- Inspektimet e aktiviteteve minerare të jashtëligjshme dhe ndërmarrja e masave për parandalimin e tyre;
- Koordinimi i inspektimit me institucionet tjera".⁴⁸

Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë në veprimtarinë minerare

Në veprimtarinë minerare kemi një numër të lartë të aksidenteve në vendin e punës ndër vite, gjë që tregon shkallën e ulët të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës në këtë veprimtari. Vetëm gjatë vitit 2021, njëqind e tridhjetë e dy (132) punonjës kanë pësuar aksidente në vendin e punës dhe një (1) ka pësuar me fatalitet.

⁴⁸Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale, (2020). Raporti vjetor për vitin 2019. Marrë nga: https://www.kosovo-mining.org/wp-content/uploads/2020/10/Raporti-vjetor_KPMM_2019-shq.pdf

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Numri i aksidenteve	76	64	70	81	92	89	132
Numri i aksidenteve me fatalitet	0	0	0	0	3	4	1

Në Raportin Vjetor të Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale si shkaktarë më të shpeshtë të aksidenteve në vendin e punës konsiderohen:

- Gjendja jo e mirë teknike e pajisjeve dhe stabilimenteve tekniko – teknologjike dhe manipulimi jo adekuat me këto stabilimente;
- Gjendja e shkallëve në minierat sipërfaqësore (këndet dhe lartësitë e shkallëve punuese dhe këndi gjeneral);
- Pakujdesia dhe neglizhenca e punëtorëve;
- Përdorimi i pamjaftueshëm i mjeteve personale mbrojtëse;
- Mungesa e njohurive dhe aftësi i pamjaftueshëm profesional”.⁴⁹

Vlerësohet se niveli i ulët i sigurisë në punë, në veprimtarinë minerare, është si rezultat i pamjaftueshmërisë së numrit të inspektorëve, ngase pamundësohet përcjellja e zbatimit të ligjit për Sigurinë në Punë në Veprimtarinë Minerare. Ndër të tjera theksohet se Inspektorati i Minerave për aksidentet në vendin e punës njoftohet vetëm në ato raste kur aksidentet janë të rënda dhe fatale.⁵⁰

Duhet theksuar se të gjeturat e Zyrës Kombëtare të Auditimit vendosin në pah se Inspektorati për Miniera dhe Minerale si departament në KPMM “nuk ka bërë mjaftueshëm për të mbajtur përgjegjës Operatorin Ekonomik (referuar si OE në vazhdim) që të respektojë rregullat dhe kriteret ligjore si dhe të ri-kultivojnë/rehabilitojnë zonën e dëmtuar ku janë shfrytëzuar mineralet si nga OE-të legal ashtu edhe ata ilegal”.⁵¹ Madje, auditori ka identifikuar edhe raste konkrete në të cilat Inspektorati nuk ka vepruar në përputhje me Ligjin për Miniera dhe Minerale. Kjo do të thotë që ka pasur shkelje të Ligjit nga vetë inspektorët.⁵² Kështu në një rast konkret gjatë vitit 2019, ku rreziku në vendin e punës ishte i pranishëm, inspektorati vetëm ka shqiptuar vërejtje duke mos i pezulluar punimet ashtu siç përcaktohet me Ligjin për Miniera dhe Minerale në raste të tilla.⁵³ Ndërsa edhe në një rast tjetër pothuajse të ngjashëm me atë paraprak, ku rrezikohej jeta e punonjësve pasi që kishte të bënte me mungesën e udhëzimeve për punë të punonjësve, mungonin kualifikimet e punonjësve për vendet e punës, mungonin mjetet mbrojtëse, mungonte kontrollimi i mekanizmit, gjendja teknike e mjeteve të punës etj., Inspektorati nuk ka vepruar në pajtim me dispozitat ligjore ku parashihet pezullimi i punimeve por është shqiptuar vetëm vërejtje.⁵⁴

⁴⁹ Po aty

⁵⁰ Po aty

⁵¹ Zyra Kombëtare e Auditimit, (2020). Raport i Auditimit të Përfunduar. Marrë nga:

<http://www.zka-rks.org/wp-content/uploads/2020/12/Raporti-auditimit-mineralet-ndertimore-2020-Shqip.pdf>

⁵² Po aty

⁵³ Po aty

⁵⁴ Po aty

Në këtë formë i bie që krahas shkeljes së Ligjit për Miniera dhe Minerale, kemi shkelje edhe të Ligjit për Siguri në Punë në Veprimtarinë Minerare, nga ana e Inspektoratit të Minerave i cili është përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të po këtyre dy ligjeve dhe akteve nënligjore që kanë si bazë ligjore, ligjet në fjalë. Kjo është shumë shqetësuese ngase në këtë mënyrë nuk kemi zbatim të ligjeve e kjo ndër të tjera e ul dukshëm shkallën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.

Gjithashtu, edhe në këtë veprimtari inspektimet e jashtëzakonshme nuk gjenin zbatim fare sipas Zyrës Kombëtare të Auditimit.⁵⁵

Mungesa e bashkëpunimit mes Inspektorateve

Mungesa e një baze unifikuese ligjore për inspektoratet në Kosovë vendosë në pah kontradikta të konsiderueshme institucionale, veçanërisht në ato inspektorate që kanë qëllime të ngjashme.

Kështu, Inspektorati i Punës dhe Inspektorati i Minerave nuk kanë koordinim mes vete sa i përket publikimit të statistikave të unifikuara mbi numrin e aksidenteve në vendin e punës, që do të thotë se në fund nuk dihet saktë numri total i aksidenteve në vendin e punës në nivel vendi. Një mos-unifikim i këtyre statistikave na dërgon edhe në konstatim jo të drejtë të shkallës së sigurisë dhe shëndetit në mbarë vendin për arsye se numri i aksidenteve në vendin e punës pasqyron shkallën e sigurisë dhe shëndetit të një vendi.

Meqenëse rastet e aksidenteve në veprimtarin minerare, nuk janë në kontrollin e drejtpërdrejtë të Inspektoratit të Punës, rekomandohet që Inspektorati i Punës të i konfirmojë rastet e aksidenteve të cilat ndodhin në punë edhe në veprimtarin minerare mirëpo verifikimi i kushteve të sigurisë dhe shëndetit në këtë veprimtari të kryhet nga Inspektorati i Minerave.

Një praktikë e tillë do të mundësonte një konstatim më të saktë të shkallës së sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.

Harmonizimi i legjislacionit të sigurisë dhe shëndetit në punë me legjislacionin e BE-së

Harmonizimi i legjislacionit të Kosovës me atë të BE-së në fushën e punës si pikënisje ka Marrëveshjen e Stabilizim Asociimit (referuar me MSA në vazhdim) ndërmjet Kosovës dhe Bashkimit Evropian e cila hyri në fuqi në vitin 2016. Nenet 82 dhe 106 të MSA-së synojnë të mbështesin Kosovën në reformimin e politikave të punësimit, shëndetit dhe sigurisë në punë, përafrimin e kornizës legjislative me atë të BE-së dhe në krijimin e mundësive të barabarta.⁵⁶

⁵⁵ Po aty

⁵⁶ Bashkimi Evropian, (2015). Marrëveshja e Stabilizim Asociimit ndërmjet Kosovës, në njëerën anë, dhe Bashkimit Evropian dhe Komunitetit Evropian të Energjisë Atomike, në anën tjetër. Marrë nga: https://www.mei-ks.net/repository/docs/kosovo-eu_saa_final_sq.pdf

Qeveria e Kosovës, me qëllim të zbatimit të MSA-së çdo vit harton Programin Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit (referuar me PKZMSA në vazhdim). Në kapitullin e 19 të acquis-së së BE-së zënë vend Politikat Sociale dhe Punësimi, ku çdo vit propozohet masa për përafrimin e legjislacionit të Kosovës me acquis-në në fushën e punës, barazisë, shëndetit dhe sigurisë në punë.

Gjithashtu, me qëllim të matjes së nivelit të zbatueshmerisë së PKZMSA-së, çdo vit, Qeveria harton Raportin për implementimin e PKZMSA-së gjatë vitit përkatës dhe del me të dhëna statistikore sa i përket zbatueshmerisë së tij.

Nëse ndër vite analizohen këto raporte, vërehen vonesa serioze në përafrimin e legjislacioni nga ky kapitull. Vetëm gjatë vitit 2020, 57.14% e masave të planifikuara në PKZMSA në kuadër të kapitullit 19 të acquis-së nuk janë zbatuar.⁵⁷ Ndërsa në vitin 2019, përqindja e zbatueshmerisë ishte edhe më e ulët, me 62.50% e masave të planifikuara në PKZMSA në kuadër të kapitullit 19 të acquis-së të pazbatuara.⁵⁸

Si rrjedhojë e kësaj, Raportet e Komisionit Evropian për Kosovën (referuar me KE në vazhdim), ndër vite e kanë parë si shqetësuese sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës në Kosovë.

Me miratimin e LSSH-P në vitin 2013, u shënuar progres, duke përafruar legjislacionin vendos me standardet evropiane.

Mirëpo, kapaciteti i Inspektoratit të Punës ndër vite është konsideruar i mangët në Raportet e KE-së. Numri i vogël i inspektorëve, mungesa e të dhënave dhe mungesa e pajisjeve teknike, janë disa nga faktorët kyç që ndikojnë në mënyrë direkte në mos efikasitetin në punë të IP-së.

Një fakt tjetër i rëndësishëm është se në Raportin e KE-së, ndër të tjera shprehet edhe shqetësim sa i përket saktësisë së të dhënave të aksidenteve në vendin e punës.⁵⁹

Rekomandim i ngjashëm është dhënë edhe në raportin e KE-së për Kosovën për vitin 2021, i cili përcakton se implementimi i legjislacionit nga fusha e sigurisë dhe shëndetit në punë mbetet i dobët, edhe pse kishte rritje të numrit të inspektimeve nga Inspektorati i Punës, këto inspektime kishin ndikim shumë të vogël, pasi që vëmendja ishte tek inspektimet e ndërlydhura me pandeminë COVID-19.⁶⁰

⁵⁷ Qeveria e Kosovës, (2021). Raport mbi zbatimin e Programit Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit (PKZMSA) gjatë vitit 2020.

⁵⁸ Qeveria e Kosovës, (2020). Raport mbi zbatimin e Programit Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit (PKZMSA) gjatë vitit 2019. Marrë nga:

https://www.mei-ks.net/repository/docs/raport_mbi_zbatimin_e_pkzmsa_gjate_vitit_2019.pdf

⁵⁹ Komisioni Evropian, (2019). Raporti i Progresit për Kosovën. Marrë nga:

<https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-kosovo-report.pdf>

⁶⁰ Komisioni Evropian, (2021). Raporti i Progresit për Kosovën. Marrë nga:

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/kosovo-report-2021_en

Plani Strategjik Zhvillimor për Inspektoratin e Punës, përcakton objektiva strategjike të cilat janë synuar të arrihen në periudhën e caktuar kohore 2017–2021. Përmes këtyre objektiva në radhë të parë synohet zhvillimi i Inspektoratit të Punës në mënyrë që të ndikohet në përmirësimin e të drejtave të punëtorëve sipas standardeve të BE-së dhe ILO-së⁶¹.

Kjo strategji ka planin e veprimit vetëm për vitet 2017, 2018 ndërsa për vitet e tjera Inspektorati i Punës nuk hartoi plan të veprimit mirëpo deri në fund të vitin 2021 ky institucion punoi duke ndjekur objektivat e përgjithshme të këtij plani strategjik zhvillimor.

Në përgjithësi, vërehet një planifikim jo shumë i mirë i objektivave, ku në disa raste, një objektivë specifike përmban vetëm një aktivitet, e në disa raste aktiviteti është formuluar në mënyrë identike me objektivën specifike.

Sidoqoftë, edhe pse në Planin Strategjik Zhvillimor është theksuar se monitorimi i zbatimit të këtij plani duhet të bëhet në mënyrë sistematike dhe rigoroze⁶², Inspektorati i Punës nuk ka përpiluar as edhe një raport mbi zbatimit e këtij plani strategjik zhvillimor për 5 vite me radhë.

Si i tillë Plani Strategjik Zhvillimor për Inspektoratin e Punës (2017–2021), përmbante gjithsej katër (4) objektiva strategjike, ku secila objektivë përbëhej nga objektivat e saja specifike. Më poshtë janë vendosur këto objektiva, dhe është paraqitur niveli i realizimit të tyre.

Matja e zbatimit të objektivave është bërë duke mbledhur numrin e objektivave specifike të zbatuara. Kështu, zbatimi në tërësi i një objektivë specifike është vlerësuar nga 0 deri në 1, në varësi se sa është realizuar ajo objektivë specifike.

Objektiva strategjike 1: “Realizimi më i efektshëm i të drejtave të punëtorëve dhe garantimi i minimumit të standardeve duke zhvilluar procesin e inspektimit në fushat e marrëdhënieve të punës, sigurisë dhe shëndetit në punë”⁶³.

Objektivat specifike:

1. “Ngritja e kualitetit të inspektimeve duke realizuar inspektime më përmbajtësore dhe më gjithëpërfshirëse, si dhe përmes rritjes së numrit të inspektimeve për 10% deri në fund të vitit 2017”⁶⁴.

Objektivi specifik i lartpërmendur sa i përket pjesës së rritjes së numrit të inspektimeve është realizuar. Gjatë vitit 2017, Inspektorati i Punës ka kryer 10.4% më shumë inspektime në krahasim me vitin paraprak. Të dhënat statistikore tregojnë se edhe viteve pasuese kemi një rritje të numrit të inspektimeve. Megjithatë, rënia e numrit të inspektorëve për vite me radhë vë në pikëpyetje kryerjen e inspektimeve përmbajtësore.

⁶¹ Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, (2017). Plani Strategjik Zhvillimor për Inspektoratin e Punës (2017–2020). Marrë nga: <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/Plani-zhvillimor-strategjik-i-IP-2017-2021.pdf>

⁶² Po aty

⁶³ Po aty

⁶⁴ Po aty

Rezultati: 0.5/1

2. “Zvogëlimi i punës së padeklaruar në punë për 5% dhe numrit të personave të angazhuar në punë në kundërshtim me ligjet në fuqi, për çdo vit duke filluar nga viti 2017”.⁶⁵

Inspektorati i Punës gjatë vitit 2017 arriti të legalizoj 1224 punëtorë⁶⁶, ndërsa në vitin 2016 ishin gjithsej 1302⁶⁷ punëtorë të legalizuar që tregon një rënie në vitin 2017 pavarësisht objektivit të lartpërmendur.

Edhe më keq qëndron viti 2018 ku u legalizuan vetëm 712⁶⁸ punëtorë ndërsa viti 2019 shënon një rritje të numrit të punëtorëve të legalizuar me gjithsej 2042⁶⁹ për t'u përcjellë më pas me rënie në vitin 2020 me vetëm 409⁷⁰ punëtorë të legalizuar. Rënia më e theksuar ishte gjatë vitit 2021 me vetëm 345⁷¹ punëtorë të legalizuar.

Duke pasur parasysh faktin që një numër i raporteve vlerësojnë informalitetin e punëtorëve në Kosovë nga 20% – 30%,^{72,73} mund të konkludojmë që legalizimet e punëtorëve nga inspektorati i punës nuk kanë arritur targetin e paraparë me planin strategjik zhvillimor.

Rezultati: 0/1

Objektiva strategjike 1 është realizuar rreth 25%.

Objektiva strategjike 2: “Zhvillimi i burimeve njerëzore dhe ngritja e kapaciteteve teknike të IP-së.”⁷⁴

Objektivat specifike:

1. “Rritja e numrit të inspektorëve të punës për 10 persona në vitin 2017 dhe 2018”⁷⁵.

Edhe pse Inspektorati i Punës ka ndarë buxhet për rekrutime të reja, në faqen zyrtare të IP, nga viti 2017 deri në vitin 2018 u hapen gjithsej katër (4) konkurse, nga të cilat vetëm një (1) konkurs i jashtëm dhe u rekrutuan vetëm tre (3) inspektorë të punës. Si rrjedhojë e kësaj, konkludojmë se ky objektiv nuk është realizuar.

⁶⁵ Po aty

⁶⁶ Inspektorati i Punës. (2017). Raporti i Punës. Marrë nga: <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/Raporti-i-Punes-per-vitin-2017-nga-Inspektoriati-i-punes-2.pdf>

⁶⁷ Inspektorati i Punës. (2016) Raporti i Punës. Marrë nga: https://ip.rks-gov.net/?page_id=2703

⁶⁸ Inspektorati i Punës. (2020). Raporti i Punës. Marrë nga: <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/RAP.-NARRATIV-I-IP-se-2020-002-compressed.pdf>

⁶⁹ Inspektorati i Punës. (2019). Raporti i Punës.

⁷⁰ Inspektorati i Punës. (2020). Raporti i Punës. Marrë nga: <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/RAP.-NARRATIV-I-IP-se-2020-002-compressed.pdf>

⁷¹ Inspektorati i Punës. (2021). Raporti i Punës. Marrë nga: <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/RAPORTI-VJETOR-2021.pdf>

⁷² ILO. (2020). Marrë nga: https://www.ilo.org/budapest/countries-covered/kosovo/WCMS_649969/lang--en/index.htm

⁷³ ATK. (2018). Raporti vjetor final. Marrë nga: <http://www.atk-ks.org/wp-content/uploads/2018/05/RaportiVjetor2017Vfinal.pdf>

⁷⁴ Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale. (2017). Plani Strategjik Zhvillimor për Inspektoratin e Punës (2017-2021). <https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/Plani-zhvillimor-strategjik-i-IP-2017-2021.pdf>

⁷⁵ Po aty

Për më tepër, nga viti 2016 deri në vitin 2021 vetëm shtatë (7) inspektorë të punës janë rekrutuar duke përfshirë këtu edhe lëvizjet brenda kategorive.

Rezultati: 0.15/1

2. "Mbajtja e 17 trajnimeve për inspektorët e punës lidhur me zbatueshmerinë e rregulloreve të veçanta nga siguria dhe shëndeti në punë të cilat dalin nga transpozimi i direktivave individuale të KEE-së, deri në fund të vitit 2018 ose nga një trajnim për secilën direktivë të transpozuar".⁷⁶

3. "Organizimi dhe mbajtja e mbi 10 trajnimeve gjatë 2017 dhe 2018 për procedura administrative, menaxhim të financave publike dhe trajnime në sferën e mbrojtjes së të rinjve (15 – 18 vjet) të përcaktuara me legjislacionin pozitiv të Kosovës".⁷⁷

Inspektorati i Punës nuk posedon të dhëna të sakta për numrin e trajnimeve të realizuara ndër vite meqenëse mungon një sistem unifikues, mirëpo nga zyrtarët përgjegjës është pohuar se ky numër i trajnimeve është realizuar dhe me shumë mundësi është tejkaluar. Por mungesa e të dhënave nuk lë mundësi për të verifikuar realizimin e këtyre objektivave specifike.

Rezultati: 0/1

4. "Krijimi i Sistemit Informativ të IP-së gjatë vitit 2017".⁷⁸

Inspektorati i punës për pesë (5) vite radhazi nuk arriti të krijojë sistemin informativ.

Rezultati: 0/1

5. "Pajisja me nga dy vetura për çdo vit".⁷⁹

Inspektorati i Punës, gjatë vitit 2017 ka marrë në pronësi katër (4) vetura të përdorura nga Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar, në vitin 2019 ka blerë tri (3) vetura, gjatë vitit 2020 ka blerë vetëm një (1) veturë me buxhetin e Inspektoratit të Punës. Pra, gjatë zbatimit të Planit Strategjik Zhvillimor Inspektorati i Punës është pajisur me gjithsej tetë (8) vetura, prej tyre vetëm katër (4) vetura të blera me buxhetin e Inspektoratit të Punës.

Nga kjo konkludojmë se Inspektorati i Punës nuk ka realizuar këtë objektivë meqenëse nga viti 2017–2021 Inspektorati i Punës është dashur të pajiset me gjithsej dhjetë (10) vetura.

Rezultati: 0.8/1

---

⁷⁶ Po aty

⁷⁷ Po aty

⁷⁸ Po aty

⁷⁹ Po aty

Objektiva strategjike 2 është realizuar 23.75%.

Objektiva strategjike 3 “Përmirësimi i komunikimit të IP-së me të punësuarit dhe punëdhënësit dhe publikun në përgjithësi”⁸⁰:

Objektivat specifike:

1. “Mbajtja e 3-4 fushatave vetëdijësuese gjatë vitit 2017 dhe 2018 për rritjen e nivelit të zbatueshmërisë së dispozitave të ligjeve dhe akteve nënligjore, ngritjen e vetëdijes për të drejtat dhe obligimet e ndërsjella të punëdhënësve dhe punëtorëve si nga fusha e marrëdhënies së punës ashtu edhe nga siguria dhe shëndeti në punë”⁸¹.

Nuk është dhënë informacion sa i përket realizimit të kësaj objektive.

Rezultati: 0/1

2. “Krijimi i webfaqes funksionale të Inspektoratit të Punës gjatë vitit 2017”⁸²:

Webfaqja e Inspektoratit të Punës është krijuar gjatë periudhës së zbatimit të këtij plani. Mirëpo, nuk është plotësisht funksionale dhe si e tillë nuk ndikon në rritjen e transparencës së këtij organi. Kemi vetëm publikimin e raporteve të Inspektoratit të Punës edhe pse edhe këto publikime nuk janë të rregullta, mungon pjesa e publikimit të aktiviteteve që realizon Inspektorati i Punës si dhe tek pjesa e kontakteve shpesh mungon ripërtërija e të dhënave.

Rezultati: 1/1

3. “Krijimi i linjës komunikuese (call center) deri në fund të vitit 2017”⁸³:

Linja komunikuese e Inspektoratit të Punës është krijuar por nuk është funksionalizuar.

Rezultati: 0.5/1

Objektiva strategjike 3 është realizuar rreth 50%.

Objektiva strategjike 4 “Avancimi i bashkërendimit ndër-institucional në zvogëlimin e punësimit informal”⁸⁴:

---

⁸⁰ Po aty

⁸¹ Po aty

⁸² Po aty

⁸³ Po aty

⁸⁴ Po aty

Objektivat specifike:

1. " Nënshkrimi i memorandumeve të mirëkuptimit me Policinë e Kosovës, Agjensionin për Regjistrimin e Bizneseve, Trustin Pensional, Inspektoratin e Bujqësisë deri në fund të vitit 2017".⁸⁵

Inspektorati i Punës për pesë vite me radhë nuk ka arritur të nënshkruaj as edhe një memorandum bashkëpunimi me ndonjërin nga institucionet e lartcekura.

Rezultati: 0/1

2. " Rritja për 10% e numrit të inspektimeve të përbashkëta me Policinë e Kosovës dhe Administratën Tatimore të Kosovës deri në fund të vitit 2017".⁸⁶

Të dhënat nga raportet e Inspektoratit të Punës pasqyrojnë një rritje të vogël të numrit të inspektimeve në bashkëpunim me institucionet e tjera. Gjatë vitit 2017 janë kryer vetëm 79⁸⁷ inspektime në bashkëpunim me organet e tjera ndërsa në vitin 2016 ky numër ishte 115 inspektime me organet e tjera. Vite më tutje shihet një rritje relativisht e vogël. Gjatë vitit 2018 kemi 160 inspektime të IP-së me institucionet e tjera,⁸⁸ ndërsa në vitin 2019 kemi rënie në 123⁸⁹, në vitin 2020 janë kryer vetëm 66⁹⁰ numër ky shumë i ulët në krahasim me qëllimin që ka objektivi i lartpërmendur.

Rezultati: 0/1

Objektiva strategjike 4 nuk është realizuar fare.

Një numër i konsiderueshëm i sfidave në të cilat has inspektorati i punës reflektuan në mos realizimin e një numri të lartë të objektivave të lartpërmendura. Kështu, për pesë (5) vite radhazi **Inspektorati i Punës arriti të zbatoj vetëm 25% të këtij plani strategjik zhvillimor.**

Analizë krahasuese

Në këtë pjesë të punimit analizohet korniza legjislative dhe korniza institucionale e fushës së sigurisë dhe shëndetit në punë, në vendet e tjera si: Shqipëria, Maqedonia e Veriut, Kroacia, Letonia dhe Sllovenia.

⁸⁵ Po aty

⁸⁶ Po aty

⁸⁷ Inspektorati i Punës. (2017). Raporti i Punës. Marrë nga:

<https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/Raporti-i-Punes-per-vitin-2017-nga-Inspektorati-i-punes-2.pdf>

⁸⁸ Inspektorati i Punës, (2018). Raporti i Punës. Marrë nga:

<https://ip.rks-gov.net/wp-content/uploads/Raporti-12-Mujor-2018-.pdf>

⁸⁹ Inspektorati i Punës, (2019). Raporti i Punës.

⁹⁰ Inspektorati i Punës, (2020). Raporti i Punës. Marrë nga:

Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë

Shqipëria ka treguar progres në kornizën legjislative të punësimit duke miratuar ligje të cilat kanë përfshirë transpozimin e direktivave në kuadër të BE-së për fushën e shëndetit dhe sigurisë në punë.

Problemi qëndron tek implementimit i saj. Gjatë vitit 2020 është parë një rritje e numrit të aksidenteve në vendin e punës me gjithsej 182⁹¹ për dallim me vitin 2019 ku ishin 176 aksidente⁹², ndërsa në ato me fatalitet ka pasur rënie të numrit nga 38⁹³ që ishin në vitin 2019 në 36 në vitin 2020.⁹⁴

Korniza Legjislative

Edhe Dispozitat kushtetuese të Republikës së Shqipërisë në mënyrë jo direkte përcaktojnë fushën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës ndërsa aktet e tjera ligjore dhe nënligjore në mënyrë specifike e trajtojnë këtë fushë.

Neni 49 i Kushtetutës thekson se “Shteti, brenda kompetencave kushtetuese dhe mjeteve që disponon, si dhe në plotësim të nismës dhe të përgjegjësisë private, synon: punësimin në kushte të përshtatshme të të gjithë personave të aftë për punë”⁹⁵.

Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë në kreun e VIII përcakton sigurimin dhe mbrojtjen e shëndetit, ku në nene të veçanta specifikohet përgjegjësia e punëdhënësit ndaj punonjësve si dhe masat e përgjithshme të cilat duhet të ndërmerren nga ana e punëdhënësit në vendin e punës me qëllim të evitimit të aksidenteve.⁹⁶

Akti ligjor që në mënyrë specifike trajton fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë në Shqipëri është, Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, miratuar me 18 shkurt 2010⁹⁷. Qëllim i këtij ligji është garantimi i sigurisë dhe mbrojtjes së shëndetit ku me anë të informimit dhe këshillimit të të punësuarve do të eliminohen dhe parandalohen rreziqet profesionale. Dispozitat e këtij ligji zbatohen në të gjithë sektorët e veprimtarisë private dhe publike.⁹⁸

⁹¹ ISHPSHSH, (2020). Analizë Vjetore. Marrë nga:

<http://inspektoriatipunes.gov.al/wp-content/uploads/2021/02/Analize-vjetore-2020.pdf>

⁹² ISHPSHSH, (2019). Analizë statistikore e treguesve të inspektimit. Marrë

nga:<http://inspektoriatipunes.gov.al/wp-content/uploads/2020/06/Raport-2019-ISHPSHSH.pdf>

⁹³ Po aty

⁹⁴ ISHPSHSH, (2020). Analizë Vjetore. Marrë nga:

<http://inspektoriatipunes.gov.al/wp-content/uploads/2021/02/Analize-vjetore-2020.pdf>

⁹⁵ Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë. Marrë nga: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/sq/al/al057sq.pdf>

⁹⁶ Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë, (2003). Marrë nga:

[file:///C:/Users/Asus/Downloads/Ligji%20Nr.%207961,%20Dt%2012.07.1995%20E2%80%9CKodi%20i%20Pun%C3%ABs%20n%C3%AB%20Republik%C3%ABn%20e%20Shqip%C3%ABris%C3%ABE%20%9D,%20i%20ndryshuar%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/Asus/Downloads/Ligji%20Nr.%207961,%20Dt%2012.07.1995%20E2%80%9CKodi%20i%20Pun%C3%ABs%20n%C3%AB%20Republik%C3%ABn%20e%20Shqip%C3%ABris%C3%ABE%20%9D,%20i%20ndryshuar%20(4).pdf)

⁹⁷ Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, (2010). Marrë nga:

<https://www.dpshttrr.al/sites/default/files/downloads/dokumente/Ligji%20Nr.10237%2C%20dat%C3%AB%2018.02.2010%20E2%80%9CP%C3%ABr%20Sigurin%C3%AB%20dhe%20Sh%C3%ABndetin%20n%C3%AB%20Pun%C3%ABE%20%9C.pdf>

⁹⁸ Po aty

Në anën tjetër, Ligji Nr. 9634, Për Inspektimin e Punës dhe Inspektoratin Shtetëror të Punës, i cili hyri në fuqi në vitin 2006 përcakton se “Qëllimi i këtij ligji është të sigurojë, nëpërmjet Inspektoratit Shtetëror të Punës, zbatimin e legjislacionit të Punës nga subjektet, mbi të cilat vepron ky ligj, në përputhje me procedurat e kryerjes së inspektimit në punë”⁹⁹.

Korniza Institucionale

Qeveria e Shqipërisë nuk ka ministri që në mënyrë direkte merret me çështjen e punës. Organet përgjegjëse të cilat në mënyrë direkte merren me fushën e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë janë: Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore (ISHPSHSH) dhe Këshilli Ndërmnistror për Çështjet e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë.

ISHPSHSH- u themelua në vitin 1993, operon në kuadër të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, si organ përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të legjislacionit për fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë për personat fizikë dhe juridikë, publik dhe privat.¹⁰⁰

Më saktësisht, Inspektorati Shtetëror i Punës është përgjegjës për sigurimin e zbatimit të dispozitave ligjore që kanë të bëjnë me kushtet e punës, kohëzgjatjen e punës, pagat, sigurimin, higjienën dhe mirëqenien, punësimin e fëmijëve, grave, gjithashtu është përgjegjës për dhënien e këshillave teknike për punëdhënësit dhe punëmarrësit, të vë në dijeni autoritetet përgjegjëse për mangësitë si dhe për të propozuar mjetet dhe instrumentet e nevojshme për përmirësimin e gjendjes aktuale të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.¹⁰¹

Udhëhiqet nga Inspektori i Përgjithshëm i cili emërohet nga kryeministri me jo më pak se pesë (5) vite përvojë pune,¹⁰² ndërsa për punën e tij i raporton ministrit përkatës për Financa dhe Ekonomi.¹⁰³

Duhet theksuar se Shqipëria ka koordinim në Inspektoratin e Punës, autoritetet qendrore kanë rol të qartë, më pas vepron dymbëdhjetë (12) Inspektorate Rajonale të Punës.¹⁰⁴

Inspektorati përbëhet nga tri Drejtori: Drejtoria e Inspektimit, Drejtoria e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë dhe Drejtoria e Shërbimeve të Brendshme.¹⁰⁵ Është i mirëfilltë bashkëpunimi në mes drejtorive. Drejtoria për Inspektim në bashkëpunim me Drejtorin për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë si drejtori përgjegjës për monitorimin e zbatimit të legjislacionit për sigurinë dhe shëndetin në punë, me qëllim të parandalimit të aksidenteve dhe sëmundjeve profesionale në vendin e punës, koordinojnë punën. Bashkëpunimi krijohet përmes takimeve mujore në mes Inspektorit të Përgjithshëm dhe të gjithë drejtorëve rajonal.¹⁰⁶

⁹⁹ Ligji për Inspektimin e Punës dhe Inspektoratin Shtetëror të Punës, (2006). Marrë nga: <https://www.infocip.org/al/?p=6025>

¹⁰⁰ Po aty

¹⁰¹ Po aty

¹⁰² Po aty

¹⁰³ Po aty

¹⁰⁴ Organizata Ndërkombëtare e Punës. Marrë nga: https://www.ilo.org/labadmin/info/WCMS_112487/lang--en/index.htm

¹⁰⁵ Po aty

¹⁰⁶ Po aty

ISHPSHSH, përbëhet nga nëntëdhjetë (90) inspektorë¹⁰⁷ të cilët kanë statusin e nëpunësve civilë. Ky numër i inspektorëve vlerësohet si i pa mjaftueshëm për t'u arritur qëllimi i këtij organi, andaj edhe me raportin e Progresit të viti 2020, kërkohet të forcohet kapaciteti i burimeve njerëzore në këtë organ¹⁰⁸.

ISHPSHSH, gjatë vitit 2020 me kapacitetin e burimeve njerëzore që ka operuar ka arritur të realizoj 5993 inspektive, pra një inspektor gjatë vitit ka realizuar 67 inspektive.

Këshilli Ndërmintor për Çështjet e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë

Është organ tjetër i rëndësishëm për fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë, detyrat kyçe të të cilit janë:

a) "të këshillojë Këshillin e Ministrave për përcaktimin e drejtimit të politikave shtetërore për çështjet e sigurisë dhe të shëndetit në punë. Për çështje të një rëndësie të veçantë, këshilli kombëtar ndërmintor për çështjet e sigurisë dhe shëndetit në punë mund të zhvillojë mbledhje të përbashkëta me Këshillin Kombëtar të Punës;

b) të propozojë në Këshillin e Ministrave programet kryesore për çështjet e sigurisë dhe shëndetit në punë;

c) të vlerësojë gjendjen konkrete të sigurisë dhe shëndetit në punë dhe të paraqet propozime e rekomandime për përmirësimin e gjendjes, për ministrinë përgjegjëse për çështjet e sigurisë dhe shëndetit në punë dhe autoritetet e tjera shtetërore përgjegjëse, sipas përcaktimeve të këtij ligji;

ç) të miratojë raportin vjetor për çështjet e sigurisë dhe të shëndetit në punë, të paraqitur nga ministri përgjegjës për këto çështje".¹⁰⁹

¹⁰⁷ ISHPSHSH, (2019). Analizë Statistike e Treguesve të Inspektimit. Marrë nga: <http://inspektoriatipunes.gov.al/wp-content/uploads/2020/06/Raport-2019-ISHPSHSH.pdf>

¹⁰⁸ Komisioni Evropian, (2020). Raporti i Progresit për Shqipërinë. Marrë nga: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/albania_report_2020.pdf

¹⁰⁹ Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë, (2010). Marrë nga: <https://www.dpshttr.al/sites/default/files/downloads/dokumente/Ligji%20Nr.10237%2C%20dat%C3%AB%2018.02.2010%20%E2%80%9CP%C3%ABr%20Sigurin%C3%AB%20dhe%20Sh%C3%ABndetin%20n%C3%AB%20Pun%C3%AB%E2%80%9C.pdf>

Shqipëria	
Korniza Legjislative	<ul style="list-style-type: none"> - Kushtetuta - Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë - Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë - Ligji për Inspektimin e Punës dhe Inspektoratin Shtetëror të Punës
Korniza Institucionale	<ul style="list-style-type: none"> - Ministria e Financave dhe Ekonomisë; - Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore - Këshilli Ndërmintor për Çështjet e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë

Kroacia

Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë

Ekziston një bashkëpunim i mirëfilltë i institucioneve të cilat janë përgjegjës për fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë me qëllim të hartimit të politikave, strategjive dhe akteve normative kombëtare.¹¹⁰ Gjatë vitit 2019 në Kroaci ishin 982 aksidente në vendin e punës, prej tyre 53 pësuan me fatalitet.¹¹¹

Korniza Legjislative

Korniza legjislative në fushën e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në Kroaci rregullohet me Ligjin e Punës dhe Ligjin mbi Sigurinë dhe Shëndetin në Vendin e Punës. Ligji aktual i punës është miratuar nga Parlamenti i Kroacisë në vitin 2014.¹¹² Në nenin 28 përcaktohet se punëdhënësi duhet të sigurojë mbrojtjen e jetës dhe shëndetit të punëtorëve, duke u bazuar në përputhje me natyrën e punës në mënyrë që të parandalohen aksidentet e mundshme.¹¹³

¹¹⁰ Agjencia Evropiane për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë. Marrë nga: <https://osha.europa.eu/hr/about-eu-osha/national-focal-points/hrvatska>

¹¹¹ Hina, (2021). Vdekjet në vendin e punës në sektorin e ndërtimit u rritën me 75% në 3 vitet e fundit. Marrë nga: <https://www.total-croatia-news.com/business/50632-workplace-fatalities-in-construction-sector-up-75-in-past-3-year>

¹¹² Ligji i Punës, (2014). Marrë nga: <https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Uprava%20za%20rad/labour-act.pdf>

¹¹³ Po aty

Duhet theksuar se fusha e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë për herë të parë u rregullua në vitin 1996 me Ligjin e Sigurisë dhe Mbrojtjes së Shëndetit në Vendin e Punës (OG 59/96). Që nga ajo periudhë ligji ka pësuar rreth 50 ndryshime.¹¹⁴ Ndryshimi i fundit i këtij akti ligjor ishte në vitin 2014 me miratimin e Ligjit mbi Shëndetin dhe Sigurinë në Vendin e Punës nga parlamenti i Kroacisë.¹¹⁵

Disa nga ndryshimet të cilat janë të përfshira në Ligjin e vitit 2014 mbi shëndetin dhe sigurinë kanë të bëjnë me përdorimin e teknologjisë së re, dhe për herë të parë me këtë ligj adresohet drejtpërdrejt çështja e lidhur me stresin që përjetojnë të punësuarit në vendin e punës ose lidhur me punën.¹¹⁶

Objektivi kryesor i këtij ligji është që ti mbrojë të punësuarit në mjedisin e punës dhe të parandalojë dëmtimet dhe sëmundjet e ndryshme.¹¹⁷ Gjithashtu, qëllimi i këtij ligji është rregullimi i sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, të sigurojë zhvillimin e papenguar mendor dhe fizik të rinjve, të mbrojë gratë, të mbrojë personat me aftësi të kufizuara dhe personat me sëmundje profesionale.¹¹⁸

Rregullat për sigurinë dhe mbrojtjen e shëndetit në vendin e punës kanë për qëllim eliminimin e rreziqeve në punë, parandalimin e dëmtimeve në punë, sëmundjet profesionale dhe sëmundjet e tjera.¹¹⁹

Korniza Institucionale

Mekanizmat përgjegjëse për mbikëqyrjen e fushës së sigurisë dhe shëndetit në punë janë: Ministria e Punës dhe Sistemit Pensional, Familjes dhe Politikës Sociale, Këshilli Kombëtar për Sigurinë në Punë, Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Instituti për Avancimin e Sigurisë në Punë.

Ministria e Punës, Sistemit Pensional, Familjes dhe Politikës Sociale – ka funksione administrative dhe detyra të tjera që lidhen me: ligjin e punës, tregun e punës, punësimin dhe politikën e tregut të punës, regjistrat lidhur me papunësinë, rikualifikimin e punës dhe programet e rritjes së punësimin.¹²⁰

Këshilli Kombëtar për Sigurinë në Punë – Është krijuar në tetor të vitit 2000 nga Qeveria e Republikës së Kroacisë.¹²¹ Është organ këshillues, me qëllim kryesor të monitorimit të vazhdueshëm të fushës së sigurisë dhe shëndetit në punë, rishikimit dhe propozimit të ndryshimeve legjislative me qëllim të përmirësimit të sigurisë dhe shëndetit të punëtorëve, duke bashkëpunuar me përfaqësuesit e punëdhënësve dhe punëtorëve.¹²²

¹¹⁴ Ligji për Siguri dhe Shëndet në Vendin e Punës, (2014). Marrë nga: <https://mrosp.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Uprava%20za%20rad/ohs-act.pdf>

¹¹⁵ Po aty

¹¹⁶ Po aty

¹¹⁷ Po aty

¹¹⁸ Po aty

¹¹⁹ Po aty

¹²⁰ Ministria e Punës, Sistemit Pensional, Politikës Familjare dhe Sociale, (2020). Marrë nga: <https://mrosp.gov.hr/about/7147>

¹²¹ Siguria dhe Shëndeti në Punë (OSH), (2016). Marrë nga: https://www.ilo.org/dyn/legosh/en/f?p=14100:1100:0:NO:1100:P1100_ISO_CODE3,P1100_SUBCODE_CODE,P1100_YEAR:HRV,,2016:NO

¹²² Ligjit mbi Shëndetin dhe Sigurinë në Vendin e Punës

Detyrë kryesore ka: analizimin, vlerësimin e politikave që kanë të bëjnë me sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës, si dhe ofron propozime tek Qeveria për ndryshimet eventuale.¹²³ Detyrë tjetër e këshillit është edhe monitorimi i zbatimit të ligjit, rregulloreve dhe ligjeve specifike që kanë të bëjnë me sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës, propozon masa konkrete për përmirësimin e sistemit të shëndetit dhe sigurisë në punë.¹²⁴

Këshilli Kombëtar për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë përbëhet nga shtatë anëtarë, të cilët emërohen me vendim të Qeverisë, dy përfaqësues të propozuar nga ministri përgjegjës për punën, një përfaqësues i propozuar nga ministri përgjegjës për shëndetësinë, dy përfaqësues të punëdhënësve, dy përfaqësues të punëtorëve të propozuar nga shoqatat përfaqësuese të punëdhënësve dhe punëtorëve të niveleve më të larta sipas një rregulloreje të veçantë.¹²⁵

Gjithashtu, Këshilli nëse është e nevojshme mund t'i propozojë Qeverisë ndryshime me qëllim të përafrimit të tyre me rregulloret ndërkombëtare, si dhe propozon masa për përmirësimin e sistemit të sigurisë në vendin e punës në Republikën e Kroacisë.

Inspektorati Shtetëror i Punës - funksionon si organizatë administrative dhe buxhetore në kuadër të Ministrisë së Punës, Sistemit Pensional, Familjes dhe Politikës Sociale e cila njëkohësisht është edhe përgjegjëse për financim të tij.¹²⁶ Inspektorati shtetëror i punës funksionon duke u bazuar në Ligjin për Inspektoratin e Punës i miratuar në vitin 2014, ku janë përcaktuar funksionet, përgjegjësitë dhe organizimi. Funkzioni kryesor i Inspektoratit të Punës është kryerja e inspektimeve në fushën e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës, përveç në rastet kur me ligj është parashikuar ndryshe.¹²⁷ Inspektorati është i organizuar në zyrë qendrore, zyrat regjionale dhe degët e zyrave regjionale.¹²⁸

Inspektorët nga fusha e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës përfshijnë: inspektimin në lidhje me lëndimet në vendin e punës, mbikëqyrjen e punës së personave të autorizuar për të bërë vlerësimin e sigurisë në vendin e punës, si dhe inspektimin se sa po respektohet rregullorja e veçantë e ndërtimit lidhur me sigurinë në zonën e ndërtimit.¹²⁹

Inspektorët e punës janë të autorizuar të marrin vendime për ndërprerjen e çdo aktiviteti i cili konsiderohet se rrezikon shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës.¹³⁰

Instituti për Avancimin e Sigurisë në Punë - është institucion publik, i themeluar nga Qeveria e Kroacisë në vitin 2014.¹³¹ Instituti për Avancimin e Sigurisë në Punë mori të gjitha funksionet e Institutit Kroat për Mbrojtjen e Sigurisë dhe Shëndetit në vendin e Punës. Funksionet e Institutit janë të përshkruara në Aktin e Shëndetit dhe Sigurisë në Vendin e Punës. Objektivi kryesor i Institutit përqendrohet në aspektet e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës. Instituti do të jetë përgjegjës për monitorimin dhe propozimin e masave për të përmirësuar sigurinë në vendin e punës. Instituti gjithashtu, merret edhe me monitorimin e trajnimit dhe certifikimit të punëtorëve dhe organizatave.¹³²

¹²³ Po aty

¹²⁴ Po aty

¹²⁵ Siguria dhe Shëndeti në Punë (OSH), (2016). Marrë nga:

https://www.ilo.org/dyn/legosh/en/f?p=14100:1100:0::NO::P1100_ISO_CODE3,P1100_SUBCODE_CODE,P1100_YEAR:HRV,,2016

¹²⁶ Ligji për Inspektoratin e Punës, Marrë

nga: <http://www.mvep.hr/files/file/dokumenti/prevodenje/zakoni/zakon-o-inspektoratu-rada-nn-19-14-eng.pdf>

¹²⁷ Po aty

¹²⁸ Po aty

¹²⁹ Sistemi i Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në nivel kombëtar. Marrë nga:

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_National_Level_-_Croatia#Other_OSH_bodies

¹³⁰ Po aty

¹³¹ Po aty

¹³² Ligji i ri për Sigurinë dhe Shëndetin në Vendin e Punës. Marrë nga:

<https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2015/croatia-new-law-on-occupational-health-and-safety>

Funksionet kryesore të Institutit janë: monitorimi i fushës së shëndetit dhe sigurisë në punë, të përgatisë udhëzime dhe metoda që mund të ndikojnë në përmirësimin e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, të realizoj sondazhe statistikore, bashkëpunimi me organizata kombëtare dhe ndërkombëtare si dhe institucione profesionale dhe shkencore.¹³³ Instituti siguron ndihmë profesionale për sindikatat e punëdhënësve, personat e autorizuar për çështjet e shëndetit dhe sigurisë në punë dhe detyra të tjera të përcaktuara me dispozita ligjore.

Kroacia	
Korniza Legjislative	<ul style="list-style-type: none"> - Ligji i Punës - Ligjin mbi Sigurinë dhe Shëndetin në Vendin e Punës
Korniza Institucionale	<ul style="list-style-type: none"> - Ministria e Punës, Sistemit Pensional Familjes dhe Politikës Sociale - Inspektorati shtetëror i punës - Instituti për Avancimin e Sigurisë në Punë - Këshilli Kombëtar për Sigurinë në Punë

Slovenia

Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë

Vlerësohet si i nevojshëm ndryshimi i legjislacionit në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë me qëllim të përmirësimit të situatës aktuale, ku vetëm në vitin 2019 kanë ndodhur 191 aksidente në vendin e punës¹³⁴. Kapaciteti i burimeve njerëzore në inspektoratin e punës si organ për mbikëqyrjen e zbatimit të legjislacionit për sigurinë dhe shëndetin në punë nuk është i kënaqshëm edhe pse vetëm gjatë vitit 2019 janë punësuar 121 punonjës¹³⁵.

¹³³ Sistemi i Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në nivel kombëtar. Marrë nga: https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_National_Level_-_Croatia#Other_OSH_bodies

¹³⁴ Raporti mbi Punën e Inspektoratit të Punës të Sllovenisë, (2019). Marrë nga:

<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/IRSD/LETNA-POROCILA-IRSD/Porocilo-o-delu-IRSD-v-letu-2019.pdf>

¹³⁵ Po aty

Korniza legjislative

Korniza Legjislative në Slloveni rregullohet nga Ligji për Marrëdhëniet e Punës dhe Ligji për Shëndet dhe Sigurinë në Vendin e Punës.

Ligji për Marrëdhëniet e Punës, si fillim është miratuar në vitin 2002, gjatë vitit 2013 është bërë modifikimi i fundit i ligjit. Neni 33 i Ligjit për marrëdhëniet e punës të Sllovenisë parasheh dispozitat për sigurinë dhe shëndetin në punë, theksohet se punëdhënësi duke i respektuar dispozitat për sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës është i obliguar të siguroj një ambient të sigurt për të punësuarit.¹³⁶

Ligji për shëndet dhe siguri në vendin e punës në Slloveni është miratuar në vitin 2011.¹³⁷ Qëllimi kryesor i këtij akti ligjor është që të përcaktohen detyrat kryesore të punëdhënësve dhe të punëmarrësve lidhur me sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës si dhe përcaktimin e masave të nevojshme për garantimin e sigurisë së të punësuarve.¹³⁸

Në vitin 2011 Asambleja Kombëtare e Republikës së Sllovenisë, ka miratuar një program kombëtar me anë të së cilës përcaktohen strategjitë për shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës. Me anë të këtij programi Asambleja Kombëtare ka për fokus të mbrojtë jetën e punëtorëve, shëndetin dhe të parandalojë aksidentet dhe sëmundjet profesionale në vendin e punës.¹³⁹

Korniza Institucionale

Në Slloveni institucionet përgjegjëse për fushën e punës janë: Këshilli për Punë dhe Siguri në Vendin e Punës Ministria e Punës, Familjes dhe Çështjeve Sociale, Inspektorati i Punës, Inspektorati i Energjisë dhe Minierave.¹⁴⁰

Këshilli për Punë dhe Siguri në Vendin e Punës - funksionon si organ këshillimor. Këshilli propozon dhe diskuton rekomandimet tek Ministria përkatëse lidhur me sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës, si dhe përcaktimin e politikave të njëtrajtshme. Trupi i Këshillit përfshinë ekspertë të njohur në fushat e tyre përkatëse,¹⁴¹ ekspertë të sigurisë e shëndetit në punë, sigurime shoqërore dhe ekspertë nga organizatat apo sindikatat e punëdhënësve. Anëtarët e këshillit nga organizatat e punëdhënësve dhe sindikatat emërohen nga Ministri me propozimin e Këshillit Ekonomik dhe Social.¹⁴²

¹³⁶ Ligji për Marrëdhëniet e Punës, (2002). Marrë nga:

https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=97493&p_country=SVN&p_count=561

¹³⁷ Po aty

¹³⁸ Po aty

¹³⁹ Sistemi i Sigurisë dhe Shëndetit në nivel Kombëtar në Slloveni. Marrë nga:

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_national_level_-_Slovenia#OSH_authorities_and_inspection_services

¹⁴⁰ Për Ministrinë e Punës, Familjes, Çështjeve Sociale dhe Mundësive të Barabarta, Marrë nga:

<https://www.gov.si/en/state-authorities/ministries/ministry-of-labour-family-social-affairs-and-equal-opportunities/about-the-ministry-of-labour-family-social-affairs-and-equal-opportunities/>

¹⁴¹ Sistemi i Sigurisë dhe Shëndetit në nivel Kombëtar në Slloveni. Marrë nga:

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_system_at_national_level_-_Slovenia#OSH_authorities_and_inspection_services

¹⁴² Po aty

Ministria e Punës, Familjes, Çështjeve Sociale dhe Mundësive të Barabarta- ka funksion kyç politikëbërës në: statusin, të drejtat dhe detyrimet e punëtorëve, skemat e sigurimit pensional dhe ato për personat me aftësi të kufizuara, marrëveshjet kolektive, politikat e punësimit brenda dhe jashtë vendit, parandalimin e punësimit të padeklaruar, statusin dhe mbrojtjen e plotë sociale të personave me aftësi të kufizuara, të rinjve, fëmijëve dhe familjeve, bursat dhe aftësimin profesional, sigurinë në punë, familjen dhe politikat demografike, mbrojtjen dhe mirëqenien sociale, ndihmën sociale për individët e privuar, familjet dhe grupet e popullsisë, situatën e grave dhe sigurimin e mundësive të barabarta për gratë dhe burrat, trajnimin e fëmijëve me çrregullime të zhvillimit, etj.¹⁴³

Inspektorati i Punës- është organ administrativ në kuadër të Ministrisë së Punës, Familjes dhe Çështjeve Sociale dhe Mundësive të Barabarta. Mbikëqyrës i zbatimit të ligjit për Siguri dhe Shëndet në Punë dhe i njëjti funksionon në kuadër të rregulloreve të nxjerra në bazë të tij, si dhe rregulloret e tjera që rregullojnë fushën e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës. Inspektorati i punës merret gjithashtu edhe me mbikëqyrjen e masave të sigurisë të specifikuar në aktet e përgjithshme të punëdhënësit. Inspektorati i Punës u siguron punëdhënësve dhe punëtorëve ndihmë në lidhje me zbatimin dhe rregulloret e tjera, kontratat kolektive dhe aktet e përgjithshme brenda juridiksionit të tij.

Inspektorati i Energjisë dhe Minerave- siguron mbikëqyrjen e zbatimit të rregulloreve nga fusha e inxhinierisë elektrike dhe të minerave.

“Përmes inspektimeve në fushën e energjisë elektrike, sigurohet zbatimi i rregulloreve për funksionimin e sigurt dhe të besueshëm të pajisjeve të energjisë, d.m.th. pajisjet gjeneruese të energjisë elektrike, rrjetet e transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike dhe pajisjet e tjera për furnizimin dhe përdorimin e energjisë elektrike.”¹⁴⁴ Me sigurimin e kontrolleve, inspektorët ndihmojnë në korigjimin e mangësive gjatë ndërtimit ose fazës së rindërtimit të makinave të energjisë, gjë që përmirëson sigurinë, besueshmërinë dhe përdorimin ekonomik të makinave të tilla. Kontrollat e sistemeve të tensionit të ulët në ndërtesa dhe sistemet e mbrojtjes nga rrufeja në ndërtesat publike kanë për qëllim sigurimin e sigurisë duke zvogëluar rreziqet për të punësuarit.”¹⁴⁵

Inspektorati i minerave ka për qëllim kryesor sigurinë dhe shëndetin në punimet nëntokësore dhe të minerave sipërfaqësore. Inspektorët kryejnë inspektime në bazë të akteve legjislative që rregullojnë minierat, sigurinë dhe shëndetin e të punësuarve në vendin e punës. Qëllimi i inspektoratit të minerave është inspektimi në baza të rregullta në fushën e minerave. Në rastet e aksidenteve fatale ose aksidenteve në grup në vendin e punës ose incidenteve të rrezikshme, inspektorati i fushës hap një hetim për të shqyrtuar rrethanat.¹⁴⁶

¹⁴³Ministria e Punës, Familjes, Çështjeve Sociale dhe Mundësive të Barabarta. Marrë nga: <https://oiraproject.eu/it/Partners/ministry-labour-family-social-affairs-and-equal-opportunities#:~:text=Ministry%20of%20Labour%2C%20Family%2C%20Social%20Affairs%20and%20Equal,of%20Labour%2C%20Family%2C%20Social%20Affairs%20and%20Equal%20Opportunities>

¹⁴⁴Për Ministrinë e Punës, Familjes, Çështjeve Sociale dhe Mundësive të Barabarta. Marrë nga: <https://www.gov.si/en/state-authorities/ministries/ministry-of-labour-family-social-affairs-and-equal-opportunities/about-the-ministry-of-labour-family-social-affairs-and-equal-opportunities/>

¹⁴⁵Po aty

¹⁴⁶Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë. Marrë nga: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5537>

Sllovenia	
Korniza Legjislative	<ul style="list-style-type: none"> - Ligji i Punës - Ligji për Shëndet dhe Siguri në Vendin e Punës
Korniza Institucionale	<ul style="list-style-type: none"> - Këshilli për Punë dhe Siguri në Vendin e Punës - Ministria e Punës, Familjes, Çështjeve, Sociale dhe Mundësive të Barabarta - Inspektorati i Punës - Inspektimi i Energjisë dhe Minierave

Maqedonia e Veriut

Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë

Shkalla e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës në Maqedoninë e Veriut vlerësohet në nivel jo të duhur. Mungon zbatimi i legjislacionit për shëndetin dhe sigurinë në punë, mungon bashkëpunimi ndërinstytucional, vlerësohet i mangët kapaciteti administrativ përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të dispozitave ligjore që kanë të bëjnë me Shëndetin dhe Sigurinë në Punë, edhe pse gjatë vitit 2019 kishte progres në rekrutimin e inspektorëve të ri¹⁴⁶; progres pati edhe në vitin 2020 ku u rekrutuan pesë (5) inspektorë të rinjë¹⁴⁷.

Gjatë vitit 2020 u raportuan 667 lëndime në vendin e punës, ku 18 prej tyre pësuan me fatalitet.¹⁴⁸

Korniza Legjislative

Kushtetuta e Republikës së Maqedonisë në nenin 32 parasheh fushën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, ku thuhet “Çdokush ka të drejtë për të punuar, zgjedhje të lirë të punësimit, mbrojtje gjatë punës dhe siguri materiale gjatë papunësisë së përkohshme”.¹⁴⁹

¹⁴⁶ Komisioni Evropian, (2020). Raporti i Progresit për Maqedoninë e Veriut. Marrë nga: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/north_macedonia_report_2020.pdf

¹⁴⁷ Komisioni Evropian, (2021). Raporti i Progresit për Maqedoninë e Veriut. Marrë nga: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/north-macedonia-report-2021_en

¹⁴⁸ Inspektorati i Shtetëror i Punës në Maqedoninë e Veriut, (2020). Raporti i Punës. Marrë nga: https://dit.gov.mk/~drzaveninspekt/?page_id=6878#

¹⁴⁹ Kushtetuta e Republikës së Maqedonisë së Veriut. Marrë nga: <https://www.sobranie.mk/content/ustav%20al/ustav%20rsm-al-ok.pdf>

Siguria dhe Shëndeti në vendin e Punës në Maqedoninë e Veriut përcaktohet edhe me Ligjin për Marrëdhëniet e Punës, në nenin 32 thuhet se Punëmarrësi është i detyruar t'i respektojë dhe zbatojë dispozitat për mbrojtje në punë, për të mbrojtur jetën dhe shëndetin e tyre, si dhe shëndetin dhe jetën e të tjerëve persona. "Është e drejtë dhe detyrim i çdo punëtori që të kujdeset për sigurinë e tij dhe sigurinë e personave të tjerë që punojnë me të, në përputhje me trajnimin dhe udhëzimet që i janë dhënë nga punëdhënësi, për t'u njohur masat e sigurisë së shëndetit në punë dhe të trajnohen në zbatimin e tyre, në përputhje me rregulloret për sigurinë dhe shëndetin në punë"¹⁵⁰.

Ndërsa, Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë në mënyrë specifike rregullon fushën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, ku përcakton masat parandaluese, të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e punëdhënësit si dhe strukturën organizative të sistemit të kujdesit shëndetësor.

Korniza Institucionale

Në Maqedoninë e Veriut Ministria e Punës dhe Politikës Sociale është autoriteti kryesor për çështjet e punës dhe mbrojtjes sociale.

Fusha e Sigurisë dhe Shëndetit, është brenda kompetencës së inspektoratit shtetëror të punës, i cili është organ i ministrisë së punës dhe politikës sociale.

Inspektorati Shtetëror i Punës (ISHP) – qëllim kryesor ka mbikëqyrjen e zbatimit të ligjeve dhe rregulloreve të tjera për marrëdhëniet e punës, punësimin dhe mbrojtjen në punë si dhe marrëveshjes kolektive¹⁵¹.

Puna dhe organizimi në këtë institucion rregullohet me Ligjin mbi Inspektimin në Punë. ISHP, funksion si organ brenda Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale¹⁵².

Autoriteti më i lartë është drejtori i inspektoratit me të paktën pesë (5) vite përvojë pune profesionale, emërohet dhe shkarkohet nga Qeveria e vendit për një mandat katër (4) vjeçar me mundësin edhe të një mandati tjetër¹⁵³.

Në anën tjetër, inspektori në ISHP duhet të ketë një diplomë universitare në fushën e Inxhinierisë Mekanike, Inxhinierisë së Ndërtimit, Arkitekturës, Inxhinierisë Elektrike, ose dhe diplomë universitare në fushën e Teknologjisë dhe Sigurisë në Punë¹⁵⁴. Gjithashtu, inspektori duhet të ketë të paktën pesë (5) vite përvojë pune profesionale pas diplomimit si dhe të ketë kaluar testin psikologjik dhe testin e integritetit duke u bazuar në rregulloren në lidhje me nëpunësit civilë¹⁵⁵.

Këshilli për Siguri dhe Shëndet gjatë punës – është i përbërë nga një grup ekspertësh këshillëdhënës që formohet nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë. Këshilli shqyrton dhe jep mendime dhe udhëzime lidhur me programin në fushën e sigurisë dhe të shëndetit në

¹⁵⁰ Ligji për Marrëdhëniet e Punës, (2005). Marrë nga:

https://mtsp.gov.mk/content/pdf/trud_2017/pravilnici/16,11-%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%A0%D0%B0%D0%B1%D0%9E%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8.pdf

¹⁵¹ Ligji për Inspektimin e Punës. Marrë nga:

https://www.mtsp.gov.mk/content/pdf/trud_2017/pravilnici/16,11-%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%98%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0%D0%A2%D1%80%D1%83%D0%B4.pdf

¹⁵² Po aty

¹⁵³ Po aty

¹⁵⁴ Po aty

¹⁵⁵ Po aty

vendin e punës, strategjinë për parandalimin dhe zvogëlimin e lëndimeve në vendin e punës, sëmudjet profesionale dhe sëmudjet dhe lëndimet tjera të cilat janë të lidhura me punë, po ashtu shqyrton bazat e ekspertëve për hartimin e ligjeve dhe dispozitave tjera mbi sigurinë dhe shëndetin në punë dhe dokumentet e organizatave ndërkombëtare në lidhje me sigurinë dhe shëndetin në punë.¹⁵⁶

Këshillin e përbëjnë pesëmbëdhjetë (15) anëtarë: katër (4) anëtarë nga organizatat reprezentative të punëdhënësve, katër (4) anëtarë nga sindikatat reprezentative, tre (3) anëtarë të emëruar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, një (1) anëtar përfaqësues i fakultetit i cili zbaton veprimtari arsimore në fushën e mjekësisë së punës, një (1) anëtar përfaqësues i shoqatës së personave profesionalë për siguri gjatë punës dhe një (1) anëtar përfaqësues i shoqatës së eksperteve të mjekësisë së punës.¹⁵⁷

Maqedonia e Veriut	
Korniza Legjislative	<ul style="list-style-type: none"> - Kushtetuta - Ligjin për Marrëdhëniet e Punës - Ligji për sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës - Ligji për Inspektimin e Punës
Korniza Institucionale	<ul style="list-style-type: none"> - Ministria e Punës dhe Politikës Sociale - Inspektorati Shtetëror i Punës - Këshilli për Siguri dhe Shëndet gjatë punës

Serbi

Gjendja aktuale e sigurisë dhe shëndetit në punë

Shkalla e sigurisë dhe e shëndetit në punë në Serbi është e ulët, ka mungesë në zbatim të ligjit në fuqi¹⁵⁸, vetëm gjatë vitit 2020 ishin 10,295 lëndime në vendin e punës, prej tyre 11 pësuan me fatalitet.¹⁵⁹

Legjislacioni i punës është përafuar pjesërisht me acquis të EU-së. Ligji për mbikëqyrjen e inspektimit shihet si e nevojshme të ndryshohet me qëllim të harmonizimit me Konventat përkatëse të Organizatës Ndërkombëtare të Punës që u ratifikuan më parë nga shteti i Serbisë.¹⁶⁰

¹⁵⁶ BalconOSH. Siguria dhe Shëndeti në Vendin e Punës, (2018). Marrë nga: <http://project-balkanosh.net/wp-content/uploads/2018/11/OCCUPATIONAL-SAFETY-AND-HEALTH-STUDY-MACEDONIA.pdf>

¹⁵⁷ Po aty

¹⁵⁸ Komisioni Evropian, (2019). Raporti i Progresit për Serbin. Marrë nga: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/serbia_report_2020.pdf

¹⁵⁹ Ministria e Punës, Punësimi, Çështjeve të Veteranëve dhe Çështjeve Sociale. Marrë nga: <https://www.minrzs.gov.rs/sites/default/files/2021-03/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%98%20%D0%BE%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%83%20%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%B1%D0%B7%D1%80%20%D0%B7%D0%B0%202020.%20%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%83.pdf>

¹⁶⁰ Komisioni Evropian, (2020). Raporti i Progresit për Serbin. Marrë nga: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/serbia_report_2020.pdf

Korniza Legjislative

Siguria dhe Shëndeti në Punë përcaktohet me dispozita kushtetuese në mënyrë direkte, theksohet se duhet të respektohet dinjiteti i personave në punë në mënyrë që të krijohen kushtet e sigurt dhe të shëndetshme, të respektohet orari i punës, pushimet ditore, javore, vjetor, si dhe kompensimi i drejtë për punë etj.¹⁶¹ Ligji i të Drejtës në Punë, në kapitullin VII parasheh mbrojtjen e punonjësve në vendin e punës, duke përfshirë këtu mbrojtjen e jetës dhe shëndetit në punë.¹⁶²

Në anën tjetër ligj i veçantë që rregullon fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë është Ligji mbi Sigurinë dhe Shëndetin në Punë. Qëllim thelbësor ka “zbatimin dhe përmirësimin e sigurisë dhe shëndetit në punë të personave që marrin pjesë në procesin e punës, si dhe personave që gjenden në mjedisin e punës, me qëllim parandalimin e lëndimeve në punë, sëmundjeve profesionale dhe sëmundjeve që lidhen me punën”.¹⁶³

Korniza Institucionale

Shoqata Serbe për Shëndet dhe Siguri në Punë është formuar si një asociacion profesional që i mbledh ekspertët, inxhinieret, përfaqësuesit e punonjësve dhe personat e tjerë të cilët janë profesionalisht të orientuar për sistemin e sigurisë dhe shëndetin në punë. Qëllimi i kësaj shoqate është i bazuar në përmirësimin e sigurisë dhe shëndetit në punë si dhe përmirësimin e ambientit dhe kushteve të punës. Shoqata është regjistruar me 21 dhjetor 2004 si një organizatë vullnetare, profesionale, apolitike, joqeveritare dhe jo fitimprurëse. Shoqata tani ka më shumë se 500 anëtarë, përbëhet nga presidenti i cili e menaxhon bordin.¹⁶⁴

Ministria e Punës, Punësimit, Veteranëve dhe Çështjeve Sociale të Republikës së Serbisë brenda kësaj ministrie funksionon drejtoria për sigurinë dhe shëndetin në punë, si organ administrative.¹⁶⁵ Detyrat kyçe janë: kujdesi për harmonizimin e rregulloreve me rregulloret e BE-së dhe ILO-së, mbledhjen dhe analizimin e të dhënave mbi dëmtimin në punë, si dhe për këtë del me raporte vjetore, ofrojnë edukim për zyrtarët përgjegjës për sigurinë dhe shëndetin në punë, si dhe për inspektorët, informon publikun për gjendjen në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë.¹⁶⁶

Inspektorati i Punës vepron brenda Ministrisë së Punës, Punësimit, Veteranëve dhe Çështjeve Sociale, ka rol kyç në mbikëqyrjen dhe zbatimin e ligjeve dhe rregulloreve që i përkasin fushës së marrëdhënieve të punës dhe sigurisë dhe shëndetit në punë.¹⁶⁷

¹⁶¹ Kushtetuta e Serbisë. Marrë nga: https://www.srbija.gov.rs/view_file.php?file_id=2391&cache=sr

¹⁶² Ligji i të Drejtës në Punë. Marrë nga: https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_radu.html

¹⁶³ Ligji mbi Sigurinë dhe Shëndetin në Punë. Marrë nga: https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_bezbednosti_i_zdravlju_na_radu.html

¹⁶⁴ Siguria dhe Shëndeti në Vendin e Punës. Marrë nga: http://web.deu.edu.tr/isamer/OHS_Serbia.pdf

¹⁶⁵ Ligji mbi Sigurinë dhe Shëndetin në Punë. Marrë nga: https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_bezbednosti_i_zdravlju_na_radu.html

¹⁶⁶ Po aty

¹⁶⁷ Ministria e Punës, Punësimit, Veteranëve dhe Çështjeve Sociale. Marrë nga: <https://www.devex.com/organizations/ministry-of-labor-employment-veteran-and-social-affairs-molevsa-serbia-128290>

Inspektorati i punës për çdo vit harton Planin e Punës me qëllim të arritjes së prioriteteve.¹⁶⁸

Këshilli për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë – u formua në vitin 2005, ka këto detyra: jep kontribut në miratimin e rregulloreve në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë, në zhvillimin e programit kombëtar për fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë, si dhe në hartimin e politikave parandaluese për çështjet që lidhen me sigurinë dhe shëndetin në punë.¹⁶⁹

Serbia	
Korniza Legjislative	<ul style="list-style-type: none"> - Kushtetuta - Ligji i të Drejtës në Punë - Ligji mbi Sigurinë dhe Shëndetin në Punë
Korniza Institucionale	<ul style="list-style-type: none"> - Ministria e Punës, Punësimit, Veteranëve dhe Çështjeve Sociale - Inspektorati i Punës - Këshilli për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë

LETONIA

Korniza Legjislative

Sistemi i sigurisë në punë dhe mbrojtjes së shëndetit përcaktohet me Ligjin për Mbrojtjen e Punës si dhe disa aspekte të Sigurisë dhe Shëndetit në Punë janë të mbuluara edhe me Ligjin e Punës.

Qëllimi i Ligjit për Mbrojtjen e Punës është garantimi dhe përmirësimi i mbrojtjes së sigurisë dhe shëndetit të të punësuarve dhe personave të vetëpunësuar në punë, duke përcaktuar detyrimet, të drejtat dhe marrëdhëniet e ndërsjella në mbrojtjen e punës midis punëdhënësve, punonjësve dhe përfaqësuesve të tyre, personave të vetëpunësuar, dhe gjithashtu autoriteteve shtetërore.¹⁷⁰

¹⁶⁸ Plani i Inspektimit i Inspektoratit të Punës, (2021). Marrë nga:

<https://inspektor.gov.rs/page/635/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%98%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3-%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B7%D0%BE%D1%80%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-2020>

¹⁶⁹ Ministria e Punës, Punësimit, Veteranëve dhe Çështjeve Sociale. (2020). Raporti i Punës. Marrë nga:

<https://www.minrzs.gov.rs/sites/default/files/2021-03/%D0%98%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%98%20%D0%BE%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%83%20%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%B1%D0%B7%D1%80%20%D0%B7%D0%B0%202020.%20%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%83.pdf>

¹⁷⁰ Sistemi i Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në nivel kombëtar. Marrë nga:

https://oshwiki.eu/wiki/OSH_systems_at_national_level_-_Latvia

Ligji për Mbrojtjen në vendin e punës ka më shumë se 20 akte nënligjore që i detajojnë kërkesat e veçanta që parashikohen me këtë ligj.¹⁷¹

Sipas “Ligjit për Mbrojtjen në Vendin e Punës”, çdo punëdhënës është përgjegjës që të bëjë mbikëqyrjen e brendshme të vendit të punës, përfshirë vlerësimin e rreziqeve në mjedisin e punës, krijimin e një strukture organizative të mbrojtjes së punës në kompani si dhe të jap këshilla për punonjësit në lidhje me përmirësimin e mbrojtjes së punës, në mënyrë që të krijohet një sistem i duhur i Sigurisë dhe Shëndetit në Kompani.¹⁷²

Ekzistojnë edhe disa ligje të tjera në fushën e legjislacionit për siguri dhe shëndeti në punë, të cilat janë:

- Ligji për sigurimin e detyrueshëm shoqëror në lidhje me aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale
- Ligji për mbikëqyrjen e pajisjeve të rrezikshme
- Ligji për substancat kimike
- Ligji për Sigurinë nga Zjarri dhe Zjarrfikje¹⁷³

Korniza institucionale

Ministria e Mirëqenies- është përgjegjëse për politikën e Sigurisë dhe Shëndetit në Punë, brenda të cilës vepron Departamenti i Marrëdhënieve të Punës dhe Politikës së Sigurisë dhe Shëndetit në Punë. Në anën tjetër kontrolli i sistemit të Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në praktikë, sigurohet nga Inspektorati Shtetëror i Punës i cili vepron nën mbikëqyrjen e Ministrisë në fjalë.¹⁷⁴

Inspektorati Shtetëror i Punës- bazë ligjore ka Ligjin për Inspektoratin Shtetëror të Punës i miratuar më 19 Qershor të vitit 2008.

Udhëhiqet nga Drejtori i Inspektoratit të Punës, i cili emërohet dhe shkarkohet në përputhje me kërkesat e Ligjit të Shërbimit Civil Shtetëror nga Ministri i Mirëqenies. Gjithashtu, Inspektorati i Punës çdo vit vendos objektivat kyçe të cilat duhet realizuar brenda vitit pasues.¹⁷⁵

Inspektorët duhet të jenë të diplomuar në këto fusha: Inxhinieri, Shkenca Natyrore, Shëndetit dhe Sigurinë e Punës, Juridik.¹⁷⁶ Pas përzgjedhjes, inspektorët marrin trajnim prej 200 orësh si dhe trajnime vjetore të cilat organizohen nga Shkolla Letoneze e Administratës Publike dhe nga ndërmarrje të ndryshme të shërbimeve të trajnimit.¹⁷⁷

Gjatë vitit 2020 Inspektorati i Punës ka vepruar me 123 inspektorë dhe gjithsej ka realizuar 10,384 inspektime. Rrjedhimisht një inspektor në Letoni kryen 84 inspektime në vit.

¹⁷¹ Po aty

¹⁷² Po aty

¹⁷³ Po aty

¹⁷⁴ Ligji për Inspektoratin Shtetëror të Punës. Marrë nga:

<https://likumi.lv/ta/id/177910-valsts-darba-inspekcijas-likums>

¹⁷⁵ Po aty

¹⁷⁶ Organizata Ndërkombëtare e Punës. Marrë nga:

https://www.ilo.org/labadmin/info/WCMS_209359/lang--en/index.htm#:~:text=The%20State%20Labour%20Inspectorate%20

¹⁷⁷ Po aty

Inspektorati financohet nga buxheti i shtetit, gjobat administrative të shqiptuara nga inspektorati transferohen në të ardhurat e buxhetit bazë të shtetit.¹⁷⁸

Letonia	
Korniza Legjislative	<ul style="list-style-type: none"> - Ligji për Mbrojtjen në Punës - Ligji i Punës - Ligji për Sigurimin e Detyrueshëm Shoqëror në lidhje me Aksidentet në Punë dhe Sëmundjet Profesionale - Ligji për Mbikëqyrjen e Pajisjeve të Rrezikshme - Ligji për Substancat Kimike - Ligji për Sigurinë nga Zjarri dhe Zjarrfikje
Korniza Institucionale	<ul style="list-style-type: none"> - Ministria e Mirëqenies - Inspektorati Shtetëror i Punës

¹⁷⁸ Ligji për Inspektoratin Shtetëror të Punës. Letoni. Marrë nga: <https://likumi.lv/ta/id/177910-valsts-darba-inspekcijas-likums>

Analizë Krahasimore (2019)

	Nr. i inspektorëve	Nr. i inspektimeve	Numri total i aksidenteve	Numri i aksidenteve të lehta	Numri i aksidenteve të rënda	Numri i vdekjeve	Numri i gjobave
Kosova	33	14000	143	75	58	10	220
Shqipëria	90	5993	182	-	-	38	85
Maqedonia e Veriut	115	23821	2034	-	-	24	67
Serbi	262	-	1029	8623	1662	114	216
Sllovenia	31	5891	191	183	6	2	281
Kroacia	215	-	-	982	-	53	-
Letonia	123	10384	2272	2017	226	29	1520

	Kosova	Shqipëria	Maqedonia e Veriut	Serbi	Sllovenia	Kroacia	Letonia
Kualifikimet për Kryeinspektorë/e	- Diplomë universitare; -Tetë (8) vite përvojë pune; -Pesë (5) vite përvojë pune menaxheriale	-Diplomë Universitare - pesë (5) vite përvojë pune	-Diplomë universitare -Pesë (5) vite përvojë pune -Të ketë kaluar testin psikologjik dhe një test të integritetit -Të njoh gjuhën angleze, të ketë një certifikatë të njohur ndërkombëtarisht	/	/	-Diplomë universitare -Pesë (5) vite përvojë pune -Të ketë kaluar testin psikologjik dhe një test të integritetit -Të njoh gjuhën angleze, të ketë një certifikatë të njohur ndërkombëtarisht	/
Kualifikimet për Inspektorë/e	-Diplomë universitare (juridik, shkenca teknike) -Tre (3) vite përvojë pune profesionale.	/	/	-Diplomë universitare (juridik, shkenca teknike) -Tre (3) vite përvojë pune profesionale.	-Diplomë universitare në shkencat juridike, ekonomike, ose teknike -Pesë (5) vite përvojë pune -Te ketë kaluar provimin profesional për inspektor	-Diplomë universitare -Dy (2) vite përvojë pune	-Diplomë universitare në shkencat juridike, inxhinierisë, shkencat natyrore, ose te sigurisë dhe shëndetit në punë.

Rekomandime

1. Të rritet numri i zyrtarëve brenda Divizionit të Marrëdhënieve të Punës, Dialogut Social, Sigurisë dhe Shëndetit në Punë në Ministrinë e Financave, Punës dhe Transfereve.

Numri aktual i zyrtarëve në Divizionin e Marrëdhënieve të Punës, Dialogut Social, Shëndetit dhe Sigurisë në Punë është 4 duke përfshirë edhe udhëheqësen e Divizionit. Numër ky i ulët krahas detyrave dhe përgjegjësive të divizionit.

2. MFPT të miratojë rregullore të re për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës.

MFPT aktualisht nuk ka miratuar rregulloren e re për organizimin e brendshëm, ku do të përfshinte edhe Departamentet dhe Divizionet e bartura nga MPMS. Duke qenë se që nga vitit 2019 ka hyrë në fuqi Ligji Nr. 06/L-113 për Organizimin dhe Funksonimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura, është e nevojshme që të miratohet rregullorja e re e organizimit të brendshëm të MFPT.

3. IP të hartoj rregullore të re për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës.

IP ende nuk ka hartuar rregullore të re për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës. Në mënyrë që strukturat e brendshme të jenë në përputhje me Ligjin për Organizimin dhe Funksonimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura kjo duhet të hartohet sa më parë.

4. Të rritet numri i inspektorëve të punës për mbi 150 inspektorë.

Numri aktual i inspektorëve të punës është 32, prej tyre 5 gra. Mbi 95% e inspektorëve aktiv konsiderojnë se rritja e numrit të inspektorëve do të nënkuptonte rritje të numrit të inspektimeve dhe rritje të cilësisë në punë të IP-së në përgjithësi. 41.94% e inspektorëve aktiv konsiderojnë se numri ideal i inspektorëve në IP do të ishte mbi 150, 38.71% vlerësojnë se duhet të jenë 100-150 inspektorë, 16.13% vlerësojnë se duhet të jenë 80-100 inspektorë, si dhe 3.23% vlerësojnë se duhet të jenë 60-80. Për më shumë, në BE mesatarja e inspektorëve në relacion me numrin e të punësuarve është 1 për 4,000, përderisa në Kosovë për momentin kjo është 1 për mbi 10,000.

5. Të rritet numri i stafit administrativ në IP.

Për shkak të mungesës së stafit administrativ në IP, punët administrative mbulohen nga inspektorët e punës, gjë që i privon ata nga kryerja e numrit më të lartë të inspektimeve. Mbi 95% e inspektorëve aktiv e konsiderojnë si shumë të rëndësishme rritjen e numrit të stafit administrativ në IP. Kjo rrjedhimisht do të mundësonte rritjen në kualitetin e inspektimeve.

6. Shqiptimi i gjobës për personat fizik që përcaktohet me ligjin për Sigurinë dhe Shëndetin në Vendin e Punës të bëhet në përputhje me Ligjin për Kundërvajtje.

IP, aktualisht shqipton gjoba për personat fizik që janë të përcaktuara me LSSH por nuk janë në pajtueshmëri me Ligjin për Kundërvajtje i cili hyri në fuqi në vitin 2017. Ligji për kundërvajtje në mënyrë eksplicite përcakton se të gjitha dispozitat për kundërvajtje që nuk janë në pajtim me këtë ligj duhet të harmonizohen brenda një (1) viti nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

7. Të themelohet një komision si organ i shkallës së dytë për shqyrtimin e ankesave ndaj Inspektoratit të Punës me vendim të ministrit të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve.

Aktualisht, përgjegjësia për shqyrtimin e ankesave kundër Inspektoratit të Punës i takon Kryeinspektorit të Punës, ky i fundit me vendim përcakton Komisionin për Shqyrtimin e Ankesave të përbërë nga tre (3) anëtarë. Shkelje paraqet fakti se mungesa e burimeve njerëzore brenda IP-së rezulton që anëtarë të komisionit të jenë edhe ndonjë nga inspektorët aktiv në IP. Në mënyrë që të ruhet parimi i dyshkallshmërisë, duhet të themelohet një komision si organ i shkallës së dytë për shqyrtimin e ankesave ndaj Inspektoratit të Punës me vendim të ministrit të Ministrisë së Financave Punës dhe Transfereve.

8. Inspektorati i Punës të konfirmojë rastet e aksidenteve në punë të cilat ndodhin në veprimtarinë minerare, verifikimi i kushteve të sigurisë në këtë veprimtari të kryhet nga Inspektorati i Minierave.

Aksidentet në veprimtarinë minerare nuk konfirmohen nga inspektorët e punës dhe si rrjedhojë nuk kemi numër të saktë të aksidenteve në vendin e punës. Në mënyrë që të kemi një pasqyrim të saktë të shkallës së sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës duhet që edhe aksidentet në veprimtarinë minerare të konfirmohen nga IP, ndërsa verifikimi i kushteve të sigurisë në këtë veprimtari të kryhet nga Inspektorati i Minierave.

9. Inspektorati i Punës të përmbushë rekomandimet e Auditorit të Brendshëm.

Inspektorati i Punës nuk ka përmbushur rekomandimet e Auditorit të Brendshëm për Trupën Ekzekutive të Inspektoratit të Punës të vitit 2020 dhe 2021, ku është kërkuar caktimi me aktemërim i një zyrtari të shërbimeve logjistike. Inspektorati i Punës ka pavarësuar Divizionin e Logjistikës që nga viti 2016 dhe për gjashtë vite radhazi IP nuk ka emëruar asnjë zyrtar në Divizionin e Shërbimeve Logjistike. Punët në këtë divizion mbulohen nga zyrtarë të cilët janë të emëruar me aktemërim në divizione të tjera përkatëse. Si rezultat i kësaj, auditori ka identifikuar mungesë të funksionimit të sistemit të kontrollave të brendshme, ku hynë shpenzimet e larta të derivateve të naftës pa arsyetim me kilometrat e kaluara, përdorimi i automjeteve zyrtare jo në përputhje me kriteret dhe shpenzimi i parasë publike i pa arsytuar me dëshmi të mjaftueshme.

10. Të avancohen kushtet teknike me të cilat vepron Inspektorati i Punës.

Inspektorati i Punës aktualisht vepron në kushte shumë të vështira teknike. Zyre të cilat nuk i përgjigjen një ambienti të denjë të punës, mungesa e kontraktimit të kompanive për mirëmbajtjen e zyrave me përjashtim të Rajonit të Prishtinës, mungesa e veturave zyrtare, amortizimi i veturave ekzistuese, mungesa e kompjuterëve, printerëve, mungesa e pajisjeve mbrojtëse gjatë kryerjes së inspektimeve, janë disa nga sfidat me të cilat përballet IP.

11. Inspektorati i Punës të themelojë grupin punues për hartimin e planit të performancës së IP-së.

Inspektorati i Punës që nga viti 2020 edhe përkundër obligimit të përcaktuar me rregulloren nr. 03/2020 për performancën e agjencive nuk ka themeluar grupin punues për hartimin e planit të performancës, i cili do të përdorej nga MFPT për të matur performancën e IP-së gjatë një viti.

12. Inspektorët në Inspektoratin e Punës të ndahen në inspektorë të punës dhe në inspektorë të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.

Aktualisht, inspektorët në IP nuk janë të profilizuar për fushat përkatëse të sigurisë dhe shëndetit në punë si dhe në marrëdhënien juridike të punës. Kjo bën që inspektorët që janë me profesion juristë të inspektojnë përveç fushës së marrëdhënies së punës, edhe fushën e sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, dhe anasjelltas, inspektorët me profesion inxhinierë të inspektojnë fushën e marrëdhënies së punës.

